

Izba je vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 23. Telefon uredništva 80-70, 80-69 in 80-71.

Jugoslovan

prilog.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi in dogovoru. — Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68, Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60, Podružnica v Celju, Samostanska ulica št. 4.

Št. 42

Ljubljana, sredi, dne 23. julija 1930

Leto I.

Silen dojem atentata v Bukarešti

Atentator je bivši urednik lista »Epoca« - Vloge protizidovske organizacije »Železna garda« - Preiskava je na sledu široko zasnovani zaroti

Bukarešta, 22. julija. I. Atentat, ki ga je včeraj izvršil proti državnemu podtajniku v notranjem ministrstvu g. Angelescu mlademu Dordé Bez, je zapustil v javnosti najgloblji vtis. — Tudi romunski tisk je ves ogorčen. Vsi listi brez izjeme energično obsojajo atentat in so mnenja, da je posledica duševnega stanja, ki so ga v poslednjem času ustvarjale protisemitske agitacije v Romuniji.

Dognano je, da atentator Dorde Bez ni visokošolec, kakor se je to spočetka mislilo, da pa je absolviral gimnazijo. On je član družine, ki se je priselila iz Makedonije. Rodil se je v Konstanciji v Romuniji in je sedaj star 22 let. Bez je silno eksaltiranega in nervoznega značaja.

Novinarji so imeli sinoči priliko se razgovorjati z njim v preiskovalnem zaporu. Dobili so vtis, da je atentator tako nervozen, da ga je treba že skoro smatrati za nerazsodnega.

Atentator sam trdi, da je njegovo dejanje osveta radi zapostavljanja romunskih kolonistov, ki so po rodu Makedonci in ki bivajo sedaj v Dobrudži. Atentator trdi, da

je izvršil atentat sam in da nima nobenih vezi z delegacijo makedonskih dijakov, ki je istočasno z njim prišla k državnemu podtajniku Angelescu. On pravi, da je dijake, člane te delegacije, prvič videl v ministrstvu samem.

Preiskava je dognala, da je atentator član večje antisemitske organizacije in da je bil v poslednjem času zelo aktiven v borbi proti Židom v Romuniji. Bil je član »Železne garde«, ki je imela namen izvršiti pohod v Besarabijo proti tam bivajočim Židom. Ta pohod pa so v poslednjem trenutku oblasti zabranile. V stanovanju atentatorjevem so se vedno zbirali mladi ljudje, katere je Bez nagovarjal k borbi proti Židom ter jih pozival naj stopijo v akcijo. Imenovali so ga revolucionarja. Pri preiskavi atentatorjevega stanovanja je policija našla večje število raznih protizidovskih brošur. Na zidu v njegovi sobi je bil prilepljen list, na katerega je atentator zapisal: »Če se mi atentat proti državnemu podtajniku Angelescu ne posreči, tedaj se obsodim samega sebe na smrt«.

Novinarjem je atentator izjavil, da je iz-

vršil atentat zaradi višjih nacionalnih interesov. Ta atentat sam je šele začetek velike akcije. Djordje Bez je v poslednjem času sodeloval v uredništvu »Epoche«, ki je glasilo znanega politika Oligorija Filipesca. Ta list se bori za vpostavitve diktature. V »Epoci« je atentator pred kratkim objavil članek pod naslovom »Železna garda«, v katerem je poudarjal, da zahtevajo višji interesi države, da se vsi politični nasprotniki teh interesov odstranijo. V zvezi z atentatom so oblasti odredile vse potrebno, da bi se v bodočnosti preprečili slični atentati. Ljudje, ki se javijo k sprejemu pri poedinih ministrih in državnih podtajnikih, bodo odslej preiskani, če nimajo morda pri sebi orožja.

Čim se je včeraj dogodil atentat, so oblasti prekinile vse telegrafске in telefonske zveze z inozemstvom. Te zveze so bile zopet vzpostavljene šele, ko so se v inozemstvo razposlala uradna poročila o atentatu.

Zdravstveno stanje državnega podtajnika g. Angelesca je zadovoljivo. Pozno v noči je bila izvršena operacija, ki je do-

cela uspela. V sanatoriju, kjer leži državni podtajnik, in v notranjem ministrstvu so se zbirale ogromne mase ljudstva še pozno v noč. Kralj Karel se je včeraj večkrat zanimal za stanje ranjenega državnega podtajnika.

Dosedanji rezultati preiskave

Bukarešta, 22. julija. I. Danes se je ves dan nadaljevala preiskava povodom atentata na državnega podtajnika v notranjem ministrstvu Angelesca. Preiskava je doslej privedla oblasti do senzacionalnih rezultatov. Izgleda, da v tem slučaju ne gre le za akcijo poedinca, marveč da obstoja velika zarota. V zvezi z atentatom je bilo danes aretiranih še nekaj dijakov in urednik lista »Epoche«, vodja protizidovske organizacije »Železne garde« Kornelij Cordeanu je bil lekom popoldneva pozvan pred preiskovalnega sodnika, ki ga je zaslišal. Povodom tega se je raznesla vest, da je atentat v zvezi s protizidovskim pokretom, ki je v zadnjem času povzročil celo vrsto nemirov in izgrediv.

Egiptska vlada gospodarica položaja

Osemnajst mrtvih in 250 ranjenih pri zadnjih nemirih — Anglija je nevtralna toda pripravljena

Portsaid, 22. julija. AA. Pri novih izgredivih danes popoldne je množica skušala zažgati običnske hleve. Policija je bila prisiljena, da je nanjo streljala. Eden izmed izgredivnikov je bil ubit, dva ranjena. Oblastva so gospodar položaja.

Kairo, 22. julija. n. Sinoči so se izgredivi nemiri znova ponovili. Demonstrantje, oboroženi s kamenjem in palicami, so razbili vse ulične svetilke in hišna okna. Evropejci so se zatekli v svoje klube, na katere je hotela masa navaliti. Redarjem je le stežavo uspelo, da so to preprečili. Neki Evropejec, ki je bil v življenjski nevarnosti, je ustrelil nekega demonstranta ter nato pobegnil v neko pekarno. Masa je napadla pekarno in hotela linčati nesrečnega. Redarstvo je poseglo vmes in ga rešilo.

Kairo, 22. julija. d. Pri včerajšnjih velikih nemirih v Kairu je bilo ubitih 18 oseb, 250 oseb pa težko ranjenih. Nad 1000 oseb je bilo aretiranih. Uradno poročilo nasproti no naglašja, da je bilo težko ranjenih le 100 oseb, a 4 osebe so bile ubite. Pri nemirih sta bila ranjena dva oficirja in 28 vojakov. V Portsaidu je bilo aretiranih 14 oseb.

London, 22. julija. d. Londonski listi z napetostjo zasledujejo dogodke v Egiptu ter je danes v raznih poročilih opaziti precejšnjo nervoznost. Članki so pisani v zelo razburljivem tonu. »Daily Herald« javlja, da najplivnejši krogi egiptске prestolice s sigurnostjo pričakujejo, da bo moral kralj Fuad zaradi zadnjih dogodkov odstopiti. V najboljšem slučaju pa pričakujejo odstop sedanjega vlade. Za Zedki pašo imenujejo že naslednika v osebnosti, ki bo vseh nacionalistom. V drugem članku poudarja »Daily Herald«, da se nahajajo kralj Fuad in njegovi svetovalci pred alternativno, ali se uklonijo volji parlamenta, ali pa kršijo ustavo. V smislu ustave je kralj dolžan sklicati izredno zasedanje parlamenta, kakor to zahteva narod. Ako bo parlament sklican, je gotovo, da dobi vlada Zedki paše porazno nezaupnico.

Drugi list »Daily New Chronicle« piše, da težavni položaj ni posledica kakega spora med Egiptom in Veliko Britanijo, marveč je to spor med kraljem in narodom. Kralj bi teptal ustavo, ako bi odklonil zahtevo nacionalistov, da se skliče parlament. Po zahtevi istega lista je kralj Fuad pripravljen izsiliti od Anglije vojaško pomoč, kar se mu bo po prav težko posrečilo.

London, 22. julija. d. Davi se je razširila vest, da so se uporniki polastili pristani-

šča Sueza. Vest je bila popoldne kategorično dementirana od strani vlade.

Varnost življenja tujcev?

London, 22. julija. AA. V spodnji zbornici je minister zunanjih zadev Henderson izjavil, da se vlada v polni meri zaveda dolžnosti, da mora ukreniti vse potrebno za zaščito življenja in imetja tujcev v Egiptu po deklaraciji iz leta 1922. Po uradnem obvestilu smemo soditi, da je položaj evropske vlade, ki je sama izjavila, da ni treba napraviti posebnih ukrepov v varstvo tujcev.

Mir v Egiptu?

London, 22. julija. AA. Poročila iz Egipta pravijo, da je bil po včerajšnjih nemirih v Kairu, Portsaidu in Suezu povsod mir in red popolnoma vzpostavljen. Prodajalne so odprli in trgovina je obnovljena. Oblasti so izdale stroge varnostne odredbe. Množica demonstrantov je obstojala večinoma iz mladeničev, ki so metali kamenje in druge stvari in poškodovali drevje. Evropska imovina ni veliko trpela. Od kamenja sta bila ranjena dva Evropejca, neki sprevodnik cestne železnice in neki Madjar. V Kairu so bili ubiti štirje demonstranti, v Portsaidu pa eden.

Ogromne žrtve strahovitega tajfuna na Japonskem

Tokio, 22. julija. d. Uradno so ugotovljene žrtve in škoda, ki jih je povzročil 18. t. m. strahoviti tajfun na Koreji in bližnjih otokih. Po tem poročilu je bilo:

a) na Koreji 393 mrtvih, 1493 pogrešanih, o katerih z gotovostjo računajo, da so tudi mrtvi, 205 oseb ranjenih, a 8475 hiš je popolnoma porušeni.

b) na otoku Kjusiju je 82 mrtvih, 75 pogrešanih, 425 ranjenih. Hiš je porušeni 16.890, a močno poškodovanih 20.786. Pogrešajo 1803 ladje, ki so se najbrže potopile.

Tokio, 22. julija. n. Po vestih iz Koreje je bila strahovita tajfunska katastrofa mnogo strašnejša kot na Japonskem. Po vestih iz Söula se je potopilo 92 ribiških ladij s 600 mornarji. Razdejanih je bilo kakih 42.000 hiš, 50.000 orolov riževih nasadov je popolnoma uničenih.

Čičerin odstopil

Moskva, 22. julija. n. Predsedništvo centralnega izvršilnega odbora sovjetske unije je sprejelo Čičerinovo ostavko in imenovalo za komisarja zunanjih zadev Litvinova, za njegova namestnika pa Krestinskega in Karakana. Kolegij tega komisarijata sestavljajo Krestinski, Karakan, in Stomonojakov.

Madjarski delež na imetju Habsburžanov

Madjari si lastijo tudi rodbine Zrinjskih in Frankopanov

Budimpešta, 22. julija. n. Te dni so se pričela na Dunaju pogajanja med Madjarsko in Avstrijo za izročitev privatne lastnine Habsburžanov, posebno kar se je nanašala na Madjarsko. Madjari zahtevajo ne samo tiste starinske predmete, ki so čisto madjarskega izvora, temveč tudi vse slike in dragocenosti, ki so jih Habsburžani v teku stoletij dobili v dar kot madjarski kralji. Madjari dalje zahtevajo, da se jim

izroče one umetnine, ki izvirajo od madjarskih rodbin Zrinjski (!), Nadassy, Frankopanov (!) in Rakotzyjev. Vse to po mirovnih pogodbah res pripada Madjarom, vendar, dokler so še te stvari v posesti Avstrije, bi se lahko Jugoslavija pozanimala za večje število starin, posebno tistih dragocenosti rodbin Zrinjskih in Frankopanov, ki so pripadale hrvatskemu, ne pa madjarskemu plemiškemu stanu.

Preiskava o katastrofi »Karadjordja«

Čudno obnašanje italijanske preiskovalne komisije

Sušak, 22. julija. k. Naše sodnijske oblasti so že davno zaključile preiskavo o katastrofi »Karadjordja«. Ta materijal, kakor tudi izjave poveljnika, častnikov in mornarjev našega ponesrečenega parnika jasno dokazujejo, kdo je nesrečo kriv in kakšne so posledice katastrofe. Na ta način se je dala neoporečno rekonstruirati tudi nesreča sama do poslednjih potankosti. Ker je »Morosini« odplul takoj po nesreči v Zadar, našim oblastim ni bilo mogoče zaslišati njegovega poveljnika Olivottija ter italijanskih častnikov in mornarjev. Kolikor je znano, so italijanske oblasti na svojo roko uvedle preiskavo, zaslišale italijanske častnike in mornarje, toda zadevne materijale še niso predložile našim sodnim oblastem, čeprav bi bile morale to že zdavnaj storiti, z ozirom na to, da so edino naše oblasti kompetentne, da preiščejo in sodijo krivce, ker se je nesreča dogodila v naših teritorialnih vodah. Čudno je, da do sedaj tega še niso storile.

Omeniti pa je treba poročilo tržaškega »Piccolae«, ki ga je dobil pri beneški družbi San Marco in v katerem je dementirana vest, da je bil kapetan Olivotti odstavljen in da mu je bilo prepovedano vršiti nadalje službo na morju. Nasprotno je list pohvalil italijanskega častnika in sporočil, da je bil Olivotti za nagrado imenovan za poveljnika italijanske ladje »Piro Foscari«. »Piccolo« naglašja, da so kapetan Olivottiju popolnoma zaupala tako italijansko prometno ministrstvo kakor tudi paroplovna družba San Marco. Že iz tega sledi, da so italijanske oblasti izvedle preiskavo v zadevi pašmanske katastrofe in morale dognati, da Olivotti ni zakrivil nesreče.

Zanimiva pa je neka izjava kapetana Olivottija, ki jo je objavil rimski »Giornale d'Italia« in v kateri se kapetan brani vsake krivde. Toda baš ta izjava najbolj pričrta njegovi krivdi. On pravi, da je dal še ob pravem času znamenja s sireno, toda teh

znamenj nihče ni slišal. Šele, ko se je nesreča že dogodila, je »Morosini« oddal en znak, nikakor pa dva. Olivotti sam priznava, da je prišel na poveljniški most tik pred nesrečo, in da je takoj dal znak z megafonom. On se celo upa trditi, da posadka »Karadjordja« ni nudila »Morosiniju« one pomoči, ki bi jo bilo treba pričakovati, ker so tako poveljnik kot častniki in mornarji bili tako zelo prestrašeni, da se niso mogli znajti. Dovolj jasen nasproten dokaz pa je, da se je treba ravno Prodani prisotnosti duha in disciplini »Karadjordjevi« mornarjev zahvaliti, da je utegnil »Karadjordje« še o pravem času nasesti na plitvino in tako uiti še večji katastrofi.

Split, 22. julija. k. Nocoj je »Karadjordje« prenočil v Korčulsko-pelješkem kanalu, danes pa dospel končno v Tivat, kjer bo popravljen v arzenalu vojne mornarice. Z otokov, z Dubrovnik in iz vseh krajev ob dalmatinski obali, koder je »Karadjordje« plul, javljajo, da je bil povsod navdušeno pozdravljen z mahanjem zastav in s streljanjem. Velika množina okrašenih ladij mu je šla nasproti ter pozdravljala kapetana Prodano in junaško posadko. Med pozdravljajočimi je bilo mnogo tujcev, tako Poljakov, Čehov, Nemcev in Avstrijev.

Amerika ratificirala london-ski sporazum

Washington, 22. julija. AA. Senat je potrdil ratifikacijo tristranske pomorske pogodbe, ki je bila podpisana v Londonu, s 58 glasovi proti 9 glasovom.

Newyork, 22. julija. AA. Hearstovi listi so nezadovoljni s pomorsko pogodbo med Združenimi državami, Veliko Britanijo in Japonsko in velijo, da bi se moralo čestitati Veliki Britaniji in Japonski radi sprejema te pogodbe. Ostali newyorški listi pa prinašajo priznalne komentarje in so s pogodbo zadovoljni.

Po učiteljski skupščini

Naravnost velepomemben dogodek za vso javnost bi morala biti vsakoletna glavna skupščina učiteljstva, zlasti pa še jubilejna, kakor je bila nedeljska novomeška. Kajti učitelj ni samo vzgojitelj naše mladine, temveč je tudi eden najodličnejših naših prosvetnih delavcev, brez katerega naša vas ne bi bila nikdar na tej visoki stopnji, na kakršni je danes. Slovenski učitelj pa je bil vedno tudi odličen narodni borec, ki je bil običajno vedno v prvih vrstah boja, pa čeprav je bil njegov materialen položaj dostikrat naravnost mizeren.

Zaradi vzgoje naše mladine, zaradi prosvetnega dela in narodne borbe se mora zato javnost zanimati za učiteljstvo in mu omogočiti, da bo moglo v čim popolnejši meri zadostiti vsem svojim velikim in pa težkim nalogam. Predvsem pa je treba misliti na to, da bo učiteljski naraščaj v resnici prvovrsten, ker kakršen naraščaj danes, takšno bo jutri učiteljstvo.

Zato je treba materialen položaj učiteljstva popolnoma zagotoviti, da bodo prihajali na učiteljska samo dijaki, ki imajo res veselje do vzgojnega dela in ki so za to težko delo tudi sposobni. — Če pa ne bo gmojni položaj učiteljstva osiguran, potem stariši ne bodo pošiljali svojih otrok v učiteljska, če ti dobro napredujejo v gimnazijah in posledica tega mora biti, da ne bo učiteljski naraščaj prvovrsten. Nujno potrebno je nadalje, da postanejo učiteljska popolne srednje šole z vsemi pravicami srednjih šol. Matura na učiteljsko mora prav tako odpreti absolutno učiteljsko pot na univerzo, kakor vsakemu drugemu absolventu srednje šole. Prvi korak v tej smeri je že storjen, treba pa je, da bo storjen tudi drugi, da se učni načrt učiteljske izpopolni in da bo tako učiteljske tudi v resnici popolna srednja šola.

Treba upoštevati, da absolvent učiteljske brez vsakega prakticiranja takoj vstopi v življenje in da mora takoj postaviti tudi celega moža. A ne samo v šoli, temveč tudi v narodnem življenju in kar samoposebi se razume, da mora učitelj prevzeti na deželi narodno prosvetno delo. Kmetijski strokovnjak, predavatelj, knjižničar, režiser in pa igralec, aranžer veselja in prireditelj, svetovalec tudi v najtežjih vprašanjih mora biti učitelj in zato je treba, da se za svoj poklic čim vestnejše pripravi. Iz te zahteve pa izvira nujna zahteva, da se učiteljska zboljšajo in da dajo učitelju v resnici vse to, kar bo rabil v življenju.

Vse to mora javnost dati učiteljstvu, da more od učiteljstva zahtevati vse ono, kar v interesu narodne misli mora zahtevati. Trdnjava narodne misli mora biti vsaka ljudska šola, to je prva zahteva, ki jo mora javnost naložiti učiteljstvu. Naj žive starejši ljudje tudi še pod uplivom prejšnjih časov, kdor zapusti ljudsko šolo mora biti že zaveden Jugoslovčan. A mora tak tudi ostati in tudi to mora biti skrb šole, da ostane s prosvetnim delom v stalnem stiku s svojimi bivšimi gojenci in jim tako utrja narodno misel.

Nosilec jugoslovanske misli mora zlasti na deželi biti učitelj in tisti patriot, ki ne omahne v nobenem primeru, ki vedno znova v drugih probuja in množi narodno zavest. Zato je naloga učitelja, da uživa zaupanje vseh v vasi, ker drugače ne morejo pasti njegove besede na plodna tla. Bila je največja napaka nekaterih učiteljev, da so iz zgrešenega navdušenja postali strankarski agitatorji. Ne sme učitelj iti le z nekaterimi vaščani, temveč vedno z vsemi, ker otroci vseh so zaupani njegovemu uplivu in prebivalstvo vse vasi je navezano na njegovo prosvetno delo. Danes, ko so padle bivše stranke, ne bo učitelju težko, da izvrši to svojo nalogo in da bo vedno delal le za vso vas, ne pa le za pristaše ene stranke.

Visoki vzgledi zlasti starejših učiteljev so pokazali, da je vsa vas napredovala gospodarsko in kulturno, če je v njej deloval učitelj, ki je bil v dobrih odnošajih z vsemi in ki je poznal le interes šole in naroda. Ta vzgled teh zaslužnih starih učiteljev bi moral biti vedno pred očmi tudi učiteljskega naraščaja. Kakor so ti naučili našega kmeta, da se je poznal z umno sadjerejo, čebelorejo, da je dobil veselje za prosvetna in izobraževalna društva, tako mora stremeti danes učitelj za tem, da se dvigne naše kmetijstvo, da bo donos naše zemlje vsaj tako visok, kakor je v drugih naprednejših državah.

Velike in težke so naloge, ki jih mora izvršiti učiteljstvo in morda nima noben član tako težkih nalog, ko učiteljski. Toda

Zborovanje socijalnih demokratov na Dunaju

Vehementen govor dr. Bauerja proti fašizmu in Habsburžanom

Dunaj, 22. julija. I. Povodom 16-letnice pričetka svetovne vojne so imeli včeraj dunajski socijalisti veliko javno zborovanje, na katerem je govoril avstrijski socijalno-demokratski voditelj dr. Oton Bauer, ki je v svojem govoru povedal tudi naslednje: So ljudje, ki zelo hitro pozabijo na prošlost in ki jih je treba vsako leto v mesecu juliju spomniti na mučne julijske dni leta 1914. Okrog nas, pa tudi med nami samimi, vidimo, kako spet dvigajo glave oni, ki so krivi svetovne vojne, vidimo, kako se skušajo ti elementi znova dokopati do oblasti, da bi nas vrgli v nove in še bolj krvave avanture. Vedno znova prihajajo do izraza želje, da bi se izkoristili novi izumi na polju tehnike in kemije. To je vse zelo lepo. Toda so še danes ljudje, ki pripravljajo novo vojno. Južno od nas je zašel velik narod v roke fašistov, proti katerim je danes brez moči. Fašizem, ki je odvzel z nasiljem narodu njegovo oblast, misli, da bo tudi proti zunanjemu svetu mogel izvajati nasilje. In pri tem vara italijanski narod z iluzijo vojnih zmagov in slavo velikega imperija.

To so za enkrat še fraze in besede, toda tudi pri nas se je leta 1908., 1912. in 1913. igralo z vojno vse dotlej, dokler ni naše kraje v resnici zadela katastrofa. Vsa Evropa se danes oborožuje radi tega, ker se čuti nesigurno, in to spravi avanturistične politike fašizma. Toda čeprav je res, da preti danes glavna nevarnost s strani fašizma, ne smemo pozabiti, da tudi drugi ljudje špekulirajo na neprijateljstvo, ki obstoja danes med Francijo in Italijo. To je pred vsem neka družina, ki je 14. leta zaradi svojega imovinskega stanja v raznih državah zanetila evropski požar. Ta družina danes znova špekulira na to, da z novim požarom v Evropi vzpostavi svojo silo in svojo moč. To so Habsburžani. Vojna, ki je izbruhnila leta 1914., je bila posledica zločinske politike mnogih vlad, nikdar pa ne smemo pozabiti, da so bili, če je bila Evropa leta 1914. sod smodnika, Habsburžani tisti faktor, ki je s svojim ultima-

tumom in s svojo vojno napovedjo mali Srbiji vrgel užgalico v ta sod. Ta rodbina, ki je povzročila svetovno vojno, računa še danes s tem, da njeni časi še niso prešli in da se bodo povrnille nove vojne, ki bodo dale Habsburžanom spet njihovo moč in silo.

Najstarejši sin zadnjega Habsburžana bo v kratkem star 18 let. To pomeni, da bo dosegel po habsburških pojmih polnoletnost. Treba je računati s tem, da bi Habsburžani, ko bi znova zasedli madjarski prestol, takoj spet pričeli stremeti za tem, da se s pomočjo madjarskih bajonetov in madjarskega denarja spet vzpostavijo tudi pri nas v Avstriji ter na ta način znova ustanovijo Avstro-Ogrsko, ki bi imela namen združiti pod njihovim žezlom madjarske kmete in avstrijske delavce, pozneje pa tudi Slovence, Hrvate in ljudstvo iz Transilvanije.

Fašizem pomeni vojno. Tudi vzpostavitev Habsburžanov pomeni vojno. Oni, ki so proti vojni, morajo biti proti fašizmu in proti Habsburžanom. Fašisti in Habsburžani so se združili v svojem stremljenju, da dosežejo svoje cilje, združili so se tudi pri nas vsi oni črno-rumeni, ki računajo s tem, da bodo Habsburžani znova prišli do oblasti. Oni točno vedo, da obstoja v Avstriji zapreka, ki bo, dokler bo obstojala, zadržala povratek Habsburžanov. Ta zapreka je organizirano delavstvo Avstrije. Mir Evrope zahteva predvsem, da se vzpostavijo mirni in prijateljski odnošaji med dvema velikima narodoma zapadne in srednje Evrope, med Francijo in Nemčijo. Še pred kratkim je bilo mogoče verjeti, da se bo v tem oziru z izpraznitvijo Porenja napravil velik korak naprej. Toda med tem so sedaj vladni krogi v Nemčiji spričo svojih interesov nemško demokracijo pripravili v težko krizo. Vsaka kriza nemške demokracije pa je obenem neposredni povod, da zavladajo v Nemčiji spet nemški nacionalisti in monarhisti, smrtni sovražniki miru in inicijatorji revanšne politike.

Zmaga angleških lordov nad doljno zbornico

Od lordov vsiljene spremembe zakona o premogovnikih sprejete

London, 22. julija. AA. Snoči je doljna zbornica odobrila izpreminjevalni predlog lordske zbornice glede razpredelbe delovnih ur v premogovnikih in sicer pod pogojem, da bodo ta dogovor potrdile narodne organizacije.

Trgovinski minister Graham je izrazil upanje, da se ne bo izvajal pritisk na rudarje, in naglasil, da je potreben v tem

vprašanju sporazum po okrajih in po posameznih rudnikih. Graham je prosil zbornico, naj izpreminjevalni predlog sprejme, kar se je tudi zgodilo, in se je zahvalil rudarjem za njihovo spravičnost, kar je obvarovalo industrijo pred spori in neredi.

Zbornica je Grahamu izrekla priznanje za taktni način, s katerim je obvladal težki položaj.

Prvi krvavi spopadi v Nemčiji

Poskusi za koncentracijo konservativnih strank

Berlin, 22. julija. n. Nocoj je v predmestjih prvič prišlo do krvavih spopadov v zvezi z volilnim bojem. Narodni socijalisti so napadli komunistične kolone, ki so lepile lepake. Na obeh straneh je padlo več strelcov. Ranjen je bil en komunist težeje, 2 pa lažje. Policija je zaprla 8 oseb. Vršijo se pregovori, da bi se pod vodstvom deželne zveze zbrali vsi konservativni elementi v eno stranko, ki bi ji stali

na čelu bivši minister za prehrano Schiehl, državni minister Treviranus in grof Westarp. Te stranke bi postavile mestno listo z Westarpom in Treviranusom ter podeželsko listo s Schiehlom na čelu. Koliko pomeni ta stranka za bivšo nemško nacionalno stranko, najbolje dokazuje dejstvo, da se je Hugenberg odločil, da ne bo kandidiral v Westfaliji, kjer se boji poraza, temveč v Hessen-Nassau.

Veličastna narodna manifestacija v Mariboru

Maribor, 22. julija. r. Z današnjim ljubljanskim vlakom ob 18. uri je prispel v Maribor luksemburški zmagovalček Tošo Primožič. Na glavnem kolodvoru so se k sprejemu zbrali skoro korporativno tukajšnji Sokoli in Sokolice. Razen tega pa tudi ogromna množica občinstva, ki je popolnoma napolnila ves dolgi peron in prostor pred njim. Ko je vlak s četrturmo zamudo privozil v postajo, so zadoneli navdušeni »živjoo« in »zdravo«-klici. Sokolska godba je zaigrala sokolsko himno. Ko se je Primožič pojavil pri oknu in potem na stopnicah, so ga Sokolice in dame obsule s cvetjem. Dva Sokola sta ga dvignila na ramena in ponosla do perona.

Pozdravi zmagovalcu

Starosta sokolskega društva dr. Boštjančič ga je na peronu prvi pozdravil v imenu mariborskega Sokolstva. V svojem toplem govoru je naglasil, da ga sicer ne moremo sprejeti s takimi častmi in darovi, kakor so stari Grki sprejemali olimpijske zmagovalce, in mu tudi ne moremo nuditi tiste-

kiljub vsej težavnosti more učiteljstvo te naloge doseči, če živi čisto z narodom in čisto za narod. Vsega se poglobiti v narodno življenje, vse svoje sile žrtvovati za narod je naloga učitelja in potem bo imel v napredku naroda najboljšo zadoščenje za svoje delo, a v sigurni hvaležnosti naroda tudi najlepše.

Pogoj vsega pa je, da izvrši javnost v polni meri svojo dolžnost do učiteljstva in potem je sigurno, da bo tudi učiteljstvo storilo svojo dolžnost do naroda. Zgodovina slovenskega učiteljstva jamči za to,

Trgovinska pogajanja z Avstrijo

Beograd, 22. julija. k. Pogajanja, ki jih vodi na Dunaju naša in avstrijska delegacija z namenom, da se sprejme trgovinska pogodba, so, kakor znano, obstala. Naši delegatje so prosili vlado za navodila o nadaljnjem delu. Razgovori so se ustavili ob vprašanju carinskih olajšav za uvoz žita v Avstrijo.

Kolonizacija Južne Srbije

Beograd, 22. julija. k. V poljedelskem ministru je odobren kredit 800.000 Din za premerjenje zemlje, namenjene za kolonizacijo v južni Srbiji. Zemlja se bo merila v privatni rožiji. Delo se ima začeti že prihodnji mesec.

Silno neurje nad Novim mestom

Novo mesto, 22. julija. Nad Novim mestom in okolico se je danes popoldne dvakrat pojavilo strahovito neurje, ki je povsod napravilo novo ogromno škodo. Prvikrat je okoli 1. popoldne bila silna nevihta, spremljana z bliskom in gromom. Strela je kar dvakrat udarila v zvonik kapitelske cerkve. V drugič je strela prešla z zvonika na bližnjo cerkvenikovo hišo. Skozi streho je udarila v kuhinjo, kjer je pravkar bila Viktorija Mahorčič. Strela jo je popolnoma omamila, oglušela je tudi za več ur. Drugič je bil ob 16. silen naliv. Nevihta je napravila v okolici veliko škodo na polju, po vrtovih in vinogradih. Neurje je celo potrgalo brzojavne in telefonske zveze tako, da je bilo Novo mesto do večera brez vsake zveze z ostalimi kraji in mesti.

V Podgorju je padala celo oreh debala toča, ki je napravila prav tako povsod mnogo škode. Nevihta je ruvala drevje in ga tudi lomila čez pol.

Nov velik požar na Kočevskem

Kočevje, 22. julija. Kočevski okraj letos kar zaporedoma obiskujejo najrazličnejše težke elementarne katastrofe. Vrste se požari, pojavljajo se hude nevihte, ki uničujejo vse, kar je pridna roka na poljih pridelala za svoj skromen obstanek. Doslej je bilo že okoli 8 večjih požarov, a že tri velike nevihte.

Snoči kmalu po 10. so nekateri v Kočevju opazili ogromen rdeč svet na horizontu v smeri proti Ribniku. Ljudje so pač domnevali, da mora nekje silno goreti, toda nihče ni slutil, da gori v Ribniku. Okoli 10. ponoči je izbruhnil ogenj na parni žagi novomeškega lesnega trgovca g. Frana Kumpca. Goreti je začelo v skladišču. Idaljenem nekaj metrov proč od žage. Ogenj se je širil s strahovito naglico, rdeči zublji so objeli kmalu žago in vse ostale objekte. Nevarnost je bila velika, da se požar ne razširi na bližnje hiše v Ribniku.

Na pomoč so prihiteli gasilci iz Čremošnjice in Štal. Sreča je hotela, da je močan veter pihal v nasprotni smeri od vasi Ribnik, ker bi se drugače ogenj gotovo prenesel tudi na vas. Zaradi prehude vročine niso mogli gasilci na žagi požara udušiti ter so se omejili le na njega lokalizacijo tako, da so varovali bližnjo z lesenimi deščicami krito vaško cerkev in najbližnje hiše.

Požar je žago popolnoma upepelil. Zgorelo je 80 vagonov lesa, v prvi vrsti mnogo parjenih bukovih desk. Škoda je milijonska. Čeprav je lastnik zavarovan za večji znesek, vendar ne bo škoda krita s to zavarovalnico. Kako je požar nastal, je nemogoče natančno ugotoviti. Domnevajo, da je kdo podnevi iz neprevidnosti vrgel cigaretni ogorek v suho žaganje, ki je začelo tleti. Lastnik žage je zvedel za požar šele davi.

Češkoslovaški učitelji v našem Primorju

Split, 22. julija. k. Včeraj je s parnikom prišla iz Makarske v Split skupina češkoslovaških učiteljev in učiteljic, ki so na potovanju po našem Primorju. Vseh je 60. V Splitu ostanejo dva dni.

Dnevni red seje tarifnega odbora

Beograd, 21. julija. Predsedniki sekcij tarifnega odbora so se sporazumeli, da se bo seja tarifnega odbora, ki je sklicana na 18. avgusta, vršila v prostorih beograjske industrijske zbornice, na predlog predsednika sekcijskega odbora je g. minister prometa odobril sledeči dnevni red:

1. Osnova za nove tarife z ozirom na današnje potrebe narodnega gospodarstva v pogledu blagovnega prometa.

2. Načelne osnove za ustanovitev mednarodne tarifne zveze.

3. Prometne tarifne mere za pospeševanje izvoza.

4. Služajnosti.

Po dosedanjem običaju tarifnega odbora se bo prilikom seje posvetila posebna pažnja predstavnikom gospodarskih trgov, ki bodo predložili pomanjkljivosti tarif.

Svetovno prvenstvo v Montevideu

Montevideo, 22. julija. n. Urugvaj je premagal Romunijo s 4 : 0, rezultat je bil dosežen že v prvem polčasu. Urugvaj je takoj od začetka zelo ostro napadal in do konca prvega polčasa zabil 4 gole. V drugem polčasu se je Romuniji z velikim naporom posrečilo, da se je ubranila Urugvajcem. Za to tekmo je vladalo veliko zanimanje, ker je prvo kot drugo moštvo zmagalo nad Perujem. Mnogi so pričakovali iznenadenje. Urugvaj je postavil proti Romuniji svoje mlajše igralce, ki so v prvem polčasu izpolnili pričakovanja. Urugvaj je bil mnogo boljši od Romunije in izid popolnoma odgovarja poteku igre. Občinstva je bilo okrog 60.000. S to zmago je postal Urugvaj zmagovalac svoje skupine in pride v finale. Jutri bo poslednja tekma in sicer med Argentino in Čile, ki bo prav tako odločilnega pomena.

Nov val vročine v Ameriki

Newyork, 22. julija. AA. V Združenih državah je pritisnil nov in nenavadno intenziven val vročine. Mnogo oseb je preminulo radi solnčarice. V mnogih mestih so beležili termometri 111 stopinj Fahrenheita.

Vremenska napoved

Dunaj, 22. julija. d. Vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: spremenljivo, deloma zelo vedro.

Stoletnica neodvisnosti kraljevine Belgije

Letos slavi kraljevina Belgija stoletnico svoje neodvisnosti.

Zgodovina kraljevine Belgije je jako burna. L. 57. pred Kr. je deželo osvojil slavni Cezar, in od tedaj dalje je bila mala dežela vedno zapletena skoro v vse dogodke, ki so pretresali zapadno in srednjo Evropo. Kljub večnim vnanjim in notranjim potresom pa se je dežela kulturno visoko razvila, zato pa so se za njeno posest neprestano borili Francozi, Nemci, Angleži in Nizozemci. Tudi verski boji Belgiji niso ostali prihranjeni, posledica teh pa je bil odpad 7 severnih dežel od južnega dela. Nekaj časa so vladali v Belgiji tudi Habsburžani.

Revolucijsko leto 1789. tudi na Belgijo ni ostalo brez vpliva. Že l. 1790. so se vse belgijske dežele proglasile za neodvisne pod imenom »Združene države belgijske«. Ta neodvisnost pa ni dolgo trajala, kajti že po Napoleonovem padcu so Belgijo združili zopet z Nizozemsko pod vladorjansko dinastijo. Proti državnim skupnostim pa so se l. 1830. Belgijci uprli in znova proglasili svojo deželo za neodvisno kraljevino, na belgijski kraljevski prestol so pozvali prince Leopolda Koburškega.

Po svoji velikosti spada Belgija med najmanjše države v Evropi, ker meri komaj 29.452 kvadratnih kilometrov. Na tem tesnem prostoru pa stanuje 7.666.000 prebivalcev. Na 1 kvadratnem kilometru sveta stanuje torej v Belgiji 252 ljudi. Večina belgijskega prebivalstva je naseljena v velikih mestih in v velikih industrijskih središčih. Velika mesta ima Belgija štiri: Bruselj (Bruxelles, Brüssel), Antwerpen, Gent in Liège (Lüttich), poleg teh središč pa ima še 24 občin, ki štejejo nad 20.000 prebivalcev. V teh 28 velikih naseljih stanuje 61 odstotkov vsega prebivalstva. To pomeni, da je Belgija v prvi vrsti industrijska dežela.

Po veri so prebivalci pretežno katoličani in znano je, da so zlasti razni redovi v Belgiji zelo razširjeni. Po jeziku pa se dele v dve skupini: v Flame in Valone. Flame prištevajo h Germanom, Valoni pa so zelo pomešani z galsko (francosko) krvjo. Flami govorijo narečje, ki je zelo podobno nizozemskemu, Valoni pa govorijo francosko. Obe narodnosti pa uživata po ustavi popolno enakopravnost v upravi in v šoli.

Šolstvo je v Belgiji visoko razvito. Sploš-

no šolsko dolžnost so vpeljali sicer že l. 1914., toda že zdavnaj prej je skrbelo za splošno izobrazbo veliko število privatnih, zlasti redovniških šol. Po najnovejši statistiki ima Belgija 7959 elementarnih, 3366 ljudskih in 4194 nadaljevalnih šol, za katere se učitelstvo vzgaja v 99 učiteljskih. Gimnazij ima Belgija 36, realk 97 in 2 visoki šoli, v Gentu in v Lüttichu. V Bruslju in v Löwen-u (Louain) obstojita dve privatni vseučilišči (v Bruslju liberalno, v Löwen-u pa katoliško). Poleg teh učnih zavodov pa deluje v deželi še cela vrsta srednjih in visokih strokovnih in tehničnih šol za vse panoge gospodarstva. Znanstveno in umetniško življenje je v Belgiji na zelo visoki stopinji, o čemur priča obširno belgijsko slovstvo in pa veliko število umetniških del, zlasti stavb.

Industrija je v Belgiji silno razvita, čeprav morajo surovine večinoma uvažati. Samo jekla producirajo do 6000 ton na dan, ki ga pa ne izvažajo, ampak ga predelujejo doma v visokovredne izdelke. Teh seveda izvozijo nad 2 tretjini. Znamenita je tudi belgijska keramična industrija, ki izdeluje zlasti za industrijo važne ognjevarne obloge, brusilnice za diamante v Antwerpnu pa uživajo svetoven sloves. Lesna in papirna industrija in usnjarstvo pa izdelujejo svoje produkte le za doma.

Velike važnosti pa je za Belgijo tekstil-

na industrija, ki je najstarejša v deželi, zlasti v okolici Brabanta. Belgijsko platno slovi po vsem svetu zaradi odlične kakovosti belgijskega lanu in konoplje. Industrija poljedelskih produktov, n. pr. tovarne za špirit, pivovarne in tvornice za konzerviranje sadja in zelenjave pa krijejo komaj domačo potrebo. Dobro razvita pa je sladkorna industrija.

Belgija leži na važni prometni točki in zato v deželi cvete trgovina že od najstarejše dobe. Vrednost skozi Belgijo preprodanega blaga je znašala l. 1921. nad 4 milijarde zlatih frankov. Trgovska mornarica razmeroma ni velika, zato pa je tem bolj razvito železniško omrežje (l. 1921. 4896 kilometrov). Obe glavni reki Maas (Meuse) in Selda pa vežejo številni prekopi med seboj, tako da imajo skoro vsi večji kraji ob obeh rekah zvezo z morjem.

Ceprav je Belgija v prvi vrsti industrijska dežela, stoji vendar tudi poljedelstvo na visoki stopinji. V vsakem okrožju imajo poseben kmetijski odbor. Pridelujejo pšenico, rž, krompir in oves, a kljub najmodernejšim metodam obdelovanja zemlje mora Belgija še veliko količino žita uvažati. Brabantski težki konji so znani po vsem svetu, prav malo pa je razvito ribarstvo, zlasti ob morju, kjer živi od njega komaj 2000 ljudi.

Belgija je po ustavi od l. 1831. ustavna in parlamentarna monarhija, prestol pa se podeduje po načelu prvorodenstva. Od leta 1912. dalje vlada kralj Albert II. Zakonodajno oblast imajo kralj, senat in parlament, izvršno oblast pa ima 12 ministrov.

Albert I., belgijski kralj.

Elizabeta, belgijska kraljica.

Vence Nj. Vel. kralja.

Krsto nesejo med špalirjem praporov s Tabora na mrtvaški voz.

Kultura

Vprašanje opere

Zadnje čase se prav rado govori o tragičnem zahajanju operne umetnosti: dočim je dram-skemu gledališču usoda toliko mila, da ves svet razpravlja samo o njega krizi, pa pripisujejo operi že kar znamenja neizbežnega odumiranja in kratko bodočnost. Toda ti črno-gledi glasovi so najbrž malo prenašli, o čemer priča že površen pogled po opernih repertoarjih sveta, kakor ga je zadnjič objavila »Prager Presse«.

Tako imata Puccini in Verdi še vedno občinstvo za seboj, pa tudi Wagner in Mozart; uspeh Wagnerja se je v zadnjih dveh, treh desetletjih nekoliko polegel, Mozart pa se je prav zadnji čas uveljavil zlasti na Dunaju, kjer je svoj čas doživel nadvse brezbržen sprejem. Poleg teh obče veljavnih imen pa imajo posamezni narodi in kraji še svoje posebne ljubljence. Tako si repertoarja kakega nemškega gledališča skoraj ni mogoče misliti brez Carmen, Hoffmanovih pripovedk in Mignon, dočim je na Dunaju to zadnje popolnoma izpodrinila aseneta Manon.

Da na čeških odrih doživljajo lepe uspehe posebno dela domačih komponistov (Smetana in pa Dvořák), se razume samo ob sebi. Prodano nevesto je treba slišati v Pragi, če hoče človek približno vedeti, kaj je to — narodna ljudska opera. Predstave Prodane neveste, ki se vršijo vsak teden, so vedno razpro-

dane že nekaj dni naprej. Čudno pa je, da si niti Smetana niti Dvořák nista mogla osvojiti nemških odrov, dočim je Weinberger s svojim Svando dudakom dosegel tako senzacijo, da ga ima danes približno sto nemških odrov na repertoarju. Najnovejšemu Weinbergerjevemu delu Ljubljenci glas (na tekst Roberta Michela po njegovi drami Beli in črni beg, ki so jo pred kratkim igrali na Dunaju) se je prav tako že kar na prvi mah odprla pot v svet. Upati pa je, da bodo poleg Weinbergerjevih šla v svet tudi dela Jaroslava Křičke (Strah) in pa opera iz Janačkove zapuščine (Iz mrtvaškega doma), ki jo je sprejelo že več nemških gledališč.

Zanimivo je, da si je Bergov Vojvodek (teško moderno delo po znani Büchnerjevi drami, ki je na premijeri v Pragi doživelo hud poraz in so ga potem v Moskvi dajali z nenavadnim uspehom) za prihodnjo sezono pridobil nič manj kakor petnajst nemških gledališč. Dejstvo, ki zgovorno priča o tem, da današnja operna umetnost nikakor ni zašla v slepo ulico in da polagoma tudi moderne stvari prebija jo led.

Poljski časopis o Jugoslaviji. Varšavski tednik »Świat« (»Svet«) je svojo zadnjo številko posvetil »simpatičnim bratom Jugoslovenom in njihovim lepi zemlji, kakor pravi uredništvo na uvodnem mestu. Dr. Branko Lazarevič, jugoslovanski poslanik v Varšavi, je napisal članek o prijateljstvu med Jugoslavijo in Poljsko. Nadalje so v listu članki: Kralj Aleksander pri delu in v družini, Postanek Jugoslavije, V prestolnici Jugoslavije, o Zagrebu, o turistik pri

nas, o jugoslovanskem morju, o Bledu (»Jugoslovanska Svica in Bled na jezeru«), o etnografskih bogastvih Jugoslavije, o jugoslovanskih književnostih, gledališčih, muziki itd. — Jugoslovanska številka »Świata« je tako polna in pestra, da bo mogla Poljakom, ki o poletnih mesecih čezdalej pogostje obiskujejo Jugoslavijo, služiti za zgovornega informatorja in vodnika.

Se dva mednarodna jezika. Za esperantom in idom sta si dva idealna učenjaka izmislila zadnji čas dva nova mednarodna jezika. Dansk filozof Jespersen je sestavil jezik, ki ga je nazval novial, švedski profesor Zachrisson na univerzi v Upsali pa je spisal slovnično nekakšno racionalizirano, kakor sam pravi, univerzalno angleščino, ki se je lahko človek nauči v par dneh. — Teh mednarodnih jezikov, ki si jih filološki in človečanski idealisti izmišljajo iz težnje po zblizanju in sporazumu narodov, se bo počasi nabralo toliko, da jih bo še kar za nov Babilon.

Program beograjskega Narodnega gledališča. Narodno pozorišče v Beogradu ima za prihodnjo sezono naravnost moderen program. Izmed sodobnih Rusov so predvideni Bulgakov, Katjujev, Fedin, Tretjakov in poleg njih Dostojevski, izmed Francozov poleg Molièreja Bernstein, Bourdet, Raynal in Antoin, izmed Nemcev Klubund in Ferdinand Bruckner, izmed Angležev Shakespeare in Shaw, Amerikane O'Neill, Čeh Langer. Od srbskohrvatskih avtorjev so na programu Nušić, Dimović, Korolija, Strozzi, Sterija, Jakšić, Kostić. Predvideno je tudi eno slovensko delo: Dva bregova pokojnega Leskoveca. — Na operi se je pogodil za stalna gostovanja Šimenc. — Tehnična novost bo za Beograd v novi sezoni — uvedba abonementa, ki ga beograjsko gledališče doslej še ni imelo.

Senat šteje 120 članov, ki so voljeni na 8 let. Senatorji morajo biti stari nad 40 let. Nekaj članov senata (93) volijo direktno, nekaj pa jih volijo okrožni zbori. Število poslancev se ravna po številu prebivalstva. Na vsakih 40.000 prebivalcev pride 1 poslanec, ki je izvoljen za 4 leta. Polovico poslancev volijo vsaki 2 leti. Volilna pravica je splošna, direktna, tajna in proporcionalna. Belgija je razdeljena na 9 okrožij, v vsakem okrožju pa imajo okrožni svet, ki ima važne gospodarske naloge, na čelu okrožja pa stoji od kralja imenovan guverner.

Za pravno varstvo skrbi visoko razvito sodstvo.

Državni proračun je razmeroma visok ter izkazuje za l. 1931. nad 3 milijarde in 120 milijonov dohodkov, stroškov pa nad 3 milijarde 780 milijonov. Državni dolg pa je znašal nad 34 milijard belgijskih frankov.

Svečana izročitev dekretov

Ljubljana, 22. julija.

Jutri 23. t. m. se bo vršila svečana izročitev dekretov novoimenovanih članov banskega sveta v Ljubljani, in sicer ob 12. dopoldne v banski palači, steklena dvorana. Dekrete bodo prejeli naslednji gg. člani banskega sveta:

Babnik Valentin, župan občine St. Vid, dr. Kramer Albert, novinar in bivši minister, Kregar Ivan, obrtnik in občinski svetnik, Orehek Fran, hranilnični ravatelj, Prepeluh Albin, publicist, vsi v Ljubljani; Lavtižar Josip, trgovec v Kranjski gori, dr. Obersnel Maks, generalni tajnik KID na Jesenicah, Detela Oton, vl. svetnik in okrajni odbornik v Predvoru, Pire Ciril, posestnik, trgovec in župan v Kranju, Lončar Ivan, hotelir in župan v Trzinu, Strein Ivan, posestnik v Kaplji vasi, Oblak Gabrijel, posestnik in župan v Dolenjem Logatcu, Ramovž Jakob, župnik in občinski odbornik v Vel. Laščaku, dr. Sajovic Ivan, odvetnik v Kočevju, dr. Koritnik Bogdan, odvetnik in župan v Čabru, dr. Kulovec Franc, bivši minister v Novem mestu, dr. Režek Josip, odvetnik in župan v Novem mestu, Lebinger Hinko, trgovec in župan v Litiji.

Svečani izročitvi dokumentov bodo prisostvovali poleg pomočnika bana dravske banovine načelniki oddelkov in sreski načelniki v Ljubljani.

V Mariboru se bo vršila svečana izročitev dekretov v četrtek 24. t. m. ob 18. v občinski posvetovalnici. Dekret bodo prejeli:

Dr. Juvan Alojz, odvetnik in župan v Mariboru, dr. Pivko Ljudevit, profesor v Mariboru, Golouh Rudolf, šef borze dela v Mariboru, Robič Srečko, veleposestnik in župan v Limbušu, Šerbinec Ivan, posestnik in občinski odbornik v Vrtičah, Košir Anton, župan v Zilah, Mravljak Peter, ekonom v Vuhredu, Faflik Fran, župnik v Kančevskih, Benko Josip, industrijalec in župan v Murski Soboti, Litrop Stefan, obrtnik in župan v Turnišču, Rajh Jakob, posestnik v Ljutomeru, Veršič Ivan, župan v Sv. Marku, dr. Senčar Matej, odvetnik v Ptuj.

V Celju bodo dekreti na svečan način izročeni dne 25. t. m. ob 18. v občinski posvetovalnici. Člani banskega sveta so v Celju:

Mihelič Alojz, posestnik in trgovec na Bregu pri Celju, dr. Goričar Alojz, odvetnik in župan v Celju, Lipej Fran, posestnik in veletrgovec v Brežicah, Kurent Alojz, dekan v Leskovcu pri Krškem, Pfeifer Joško, posestnik v Krškem, dr. Roš Franjo, posestnik in župan v Smartnem ob Paki, Čížek Alojz, župnik v Slovenjgradcu, Gajšek Florijan, posestnik in župan v Lokah pri Zumu.

V Mariboru in Celju je sklicana ob tej priliki izredna seja občinskega sveta. (AA.)

Kamnik

V nedeljo popoldne je naše mesto izgledalo kot bi izumrlo. Ker se ni bilo bati dežja pa tudi ne prevelike vročine, je veliko Kamničanov že v soboto zvečer odšlo v planine, zlasti v Bistrico. Mnogo se jih je razgubilo po bližnji okolici še več pa jih je odšlo na gasilsko veselico na Duplico. Tudi kopalci na Nevljici so imeli svojo senzacijo, v vodo so bili spuščeni prvi trije čolniki, ki so vzbudili veliko pozornost. Trgovec g. Kramar je zgradil na kopalnici prvi dve kabini, eno zase, drugo pa je odstopil v uporabo mestni občini. — Na pogreb tragično preminulega brata Antona Maleja je odšlo 30 kamniških Sokolov s praporom.

Iz davčne uprave. Davčna uprava razglašja, da so razporedi o izvršeni odmeri zemljarine za leto 1930 razgrnjeni in javen vpogled pri davčni upravi v Kamniku od 21. do 28. t. m. med uradnimi urami.

Vojni razpored. Po nalogu komande ljubljanskega vojnega okrožja se vrši priobčevanje vojnega razporeda obveznikom in dajalcem živine in komore za letošnje leto v nedeljo, dne 27. julija na sejmišču s pričetkom ob 7. uri za občine Kamnik, Mekinje in Podgorje, ob 8. uri za občine Nevle, Tunjce, Palovče, Podhruška in Stranje ter ob 9. uri za Radomlje, Rašica in Voljški potok.

Najete posojila. Občinski odbor je na svoji zadnji seji sklenil najete posojila do 150.000 Din za zgradbo javnega kopalšča ob Nevljici. Eventuelni ugovori naj se pošljejo na kraljevo bansko upravo preko mestnega županstva najkasneje do 25. t. m.

V vsaki slovenski hiši naj se čita „Jugoslovan!“

II kongresu slovanske kat. akademske mladine

Danes v sredo se začne II. kongres slovanske kat. akademske mladine v Ljubljani. Prvi se je vršil lani na Poljskem. Potreba po zblizanju slovanskih akademikov se je kot nujna opazala že vsa zadnja leta. Slovanska ideja in ideja po verskem zblizanju katolicizma s pravoslavljem je postala hrbišče teh skupnih kongresov. Tudi spored II. kongresa, ki se vrši od 23. do 27. julija v Ljubljani, je usmerjen v ti dve ideji.

Po pozdravnem večeru, ki ga priredi Slovenska dijaška zveza, na čast došlim gostom v sredo 23. julija, se vrši v četrtek ob 10. uri dopolne svečana otvoritvena seja, na kateri bo nastopno predavanje g. dr. Rimarič-Volinski; Slovani v univerzalni kulturi. Popoldne ob 15. uri bodo predavali prof. dr. Macourek (CSR) o kulturnem stanju sodobnega slovanskega (koreferent prof. Šedivý), urednik Franc Terseglav o etičnih in kulturnih vrednotah slovanskega (koreferent dr. Fr. Stele).

V petek, 25. julija se vrši izlet v Stično, nato zborovanje v samostanu; govori prelat dr. Fr. Grivec o ciril-metodijški ideji in kat. akciji; drugi referent g. Peter Issaiv, koreferent M. Czubatiji (oba Poljaka), nato sledi referat ing. Julia Stana (CSR): Perspektive slovanskega katoličanstva v bodočnosti (koreferira g. dr. Jan Wislowski (Poljska) in dr. Janko Kalaj; Slovansko katoličanstvo in liturgično gibanje (koreferent J. Siwecki (Poljska)).

V soboto, 26. julija se nadaljuje zborovanja zopet v Ljubljani; dopolne ob 9. uri referira P. Wl. Lewandowicz (Poljska): Vloga izobraženstva v slovanskem katoličanstvu (koreferent prof. dr. Lovro Sušnik). Nato predava St. Orlikowski (Poljska): Vloga kat. organizacij med akad. dijaštvom (koreferent prof. Niko Kuret). Ob 18. uri svečana zaključna seja.

V nedeljo 27. julija odpotujejo gostje kongresa na Bled. Dosledaj so prijavljeni na kongres številni odlični udeleženci, med njimi kot oficijelni delegat slovanskega instituta dr. Frank Wollman, profesor slovanskih primerjalnih književnosti na Masarykovi univerzi v Bratislavi, dalje znani ruski učenjak dr. Valerij Vilniskij, prvi podpredsednik vrhovne reprezentativne organizacije vseh katoliških akademskih društev Michal Sobanski. Od Hrvatov prof. Pavao Butovac, dr. Oberški in Rus konvertit dr. Runarič-Volinski.

Zborovanja v Ljubljani se vrše v beli dvorani Uniona.

Shod rudarjev v Trbovljah

Trbovlje, dne 22. julija.

Včeraj se je vršil v dvorani Delavskega doma javen shod rudarskega delavstva, ki ga je sklicala II. skupina rudarske zadrage. Shoda se je udeležilo okrog 300 delavcev. Shodu je predsedoval načelnik II. skupine g. Jakob Struc, ki je dejal, da bo dnevni red shoda poročilo o izvršeni intervenciji v Beogradu in o ogledu rudnikov v Srbiji. Kot poročevalec je nastopil tajnik Zveze rudarjev Jugoslavije g. Jurij Arh iz Zagorja, ki je izvajal približno sledeče:

Delavstvo je zaključek pogajanj med TPD in upravo državnih železnic težko pričakovalo, vsaj je upalo, da bo z zaključkom teh pogajanj rešena tudi težka kriza v rudarskih revirih. Prišlo pa je drugače. Trboveljska družba je izgubila naročila, reducirala delavstvo ter praznuje še naprej. Radi tega je II. skupina sklenila odpustiti ponovno deputacijo v Beograd, ki naj intervenira na merodajnih mestih, da se nekaj ukrene za izboljšanje težkega položaja, v katerem se rudarsko delavstvo nahaja. Ing. Gostiša in Belanič, načelnika ministrstva šume in rude, sta deputaciji pojasnila, da je že zadnja delavska deputacija v polni meri storila svojo dolžnost, isto je storilo tudi ministrstvo za šume in rude, ko je ponovno poslalo raznim resornim ministrom pismene vloge, vendar pa brez uspeha. Deputacija je načelnikom ponovno očitala težaven položaj rudarjev ter dosegla, da se bo sklicala tozadavna konferenca dne 29. julija t. l. v Sarajevu.

Torej smo vsaj toliko uspeli, da se bo vršila rudarska konferenca, na kateri se bo razpravljalo zlasti o naših težkočah. Sodrugi rudarji, bodite uverjeni, da bodo delavski zastopniki storili vse, da se na tej konferenci za delavstvo čimveč doseže.

Delegacija si je nato ogledala v glavnem štiri rudnike v Srbiji, glede ostalih pa si je pribavila podatke o tamošnjih razmerah. Ogledala si je rudnike Rtanj, Senjski rudnik, Vrška Čuka in Bara. Tako socijalne kakor tudi kulturne prilike se bistveno razlikujejo od tukajšnjih razmer. Medse so različne. Na rudniku Rtanj služi rudar v gospodski dmini prilično enako kot pri nas, dočim je v vseh ostalih rudnikih nekaj slabše, vsekakor pa je treba pomisliti, da so tam živčne potrebe precej cenejše kot pri nas. Pač pa je delavec brez vsake zaščite, socijalni zakoni se ne izvajajo. Delavec ima pravico samo delati. Akordnih postavk sploh ne poznajo in tako delavec niti ne ve, koliko zasluži. Osemurni delavnik se nikjer ne upošteva, tu se dela v nadurah, kolikor se komu ljubi. Zlasti ga kršijo domačini, ki se rekrutirajo večinoma iz okoliških maloposessnikov, ki nimajo nikalnih potreb. Vso obleko si izdelajo doma, tudi opanke, šajkačo pa ima še iz vojne. Ti ljudje vzamejo čestokrat večdnevni dopust, zlasti kadar slavijo domačo slavo, kakor pri nas godovanje. Kasneje prosijo rudarsko upravo, da smejo izpadek nadomestiti v nadurnem delu. Rudarska uprava tem prošnjam seveda brez pomislekov ugodí. V teh rudnikih je izredno mnogo Slovencev, ki so se hočeš nočeš morali navaditi na te žalostne razmere. Organizacij ne poznajo, tudi po zakonu predpisanih delavskih zastopnikov ne. Zato so popolnoma brezpravni in podjetniki v največji meri izkoriščajo to stanje. Kjerkoli obstoja kaka, pa četudi še tako neznatna delavska organizacija, vlada med delavstvom in podjetniki pravičnejše razmerje. Delavstvo je brez strokovnih in kulturnih organizacij. Svoj zaslužek zapije v takozvanih rudniških kantineh, kjer se popiva tako, da stene pokajo. Podjetje je nastavilo arnavte za reditelje, ki so oboroženi z samokresi, noži in žilovkami, po noči celo s puškami. Na nekem zborovanju nam je pokazal delavec hrbet, ki je bil poln modrih lis od udarcev žilovke. Tudi te slučaje smo iznesli pred merodajni forum. Delavstvo si ne upa iznesti nobene pritožbe, ker je sicer drugi dan na cesti. Ako delavstvo zagreši kako kaznjivo dejanje, naj ga po zakonu kaznuje, ne pa s fizičnim terorjem arnavtov. — Tudi kazni so jako občutne. Bili smo mnenja, da glede teh prednjačijo Trbovlje in Zagorje, čoda videli smo, da se v teh rudnikih delavstvo

še strožje kaznuje. Pri nas se stekajo kazni v blagajno bratovskih skladnic, v srbskih rudnikih pa v blagajne podjetij. Dočim se nam je posrečilo doseči, da se vozičiki obenem s kaznijo ne črtajo, se tam poleg ostre kazni tudi voziček črta, da dobi podjetnik kratkoma premog zastoj. Tako se je n. pr. kaznovalo delavca, ki je izgubil ščitno znamko s 50 Din. — Kar se tiče stanovanj smo ugotovili, da so na nekaterih rudnikih neke nezadostne, marveč tudi v bižijenskem oziru pod vsako kritiko. Največ to temu kriva seveda podjetja, deloma pa tudi delavstvo, ki se vsled velike apatije, v katero je padlo radi obstoječih razmer, vse premalo biega za red in snago. Skoraj vsi rudniki potrebujejo delavcev. Nekateri po 200, drugi pa še več. Primanjkuje torej predvsem stanovanj. Naš rudar mora prvič najti v naši državi zaščito, drugič pa se morajo prilike tako urediti, da bo tamkaj lahko živel človeku dostojno življenje. In ko mu bo to zagotovljeno, se tudi ne bo obotavljal izseliti se na jug naše države. — Industrija se v Srbiji silno dviga in moram reči, da bo v bodočnosti koncentrirana največja industrijska sila v Srbiji. Zato se stremi že sedaj za tem, da se tamkajšnji rudniki dvignejo na višino, ki bo odgovarjala zahtevam in potrebam industrije. Srbski rudniki štejejo že sedaj okroglo 16.000 rudarjev.

Predsednik shoda Struc je zatem omenil, da se je rudarska deputacija na povratku oglasila tudi pri izseljeniškem uradu v Zagrebu in pri društvu za emigracijo, kjer se je podrobneje zanimala za razmere v francoskih rudnikih.

Za tem se je oglašil rudar Bastič, pristaš bivše levičarske organizacije. Za njim se je ponovno oglašil Junj Arh ter dal nekaj pojasnil o stanju Bratovskih skladnic. — Pripravlja se revizija celotne socijalne zakonodaje, zato mora biti delavstvo na straži za svoje pravice. Ko bomo sklicali shode, na katerih se bo razpravljalo o naših predlogih, se mora delavstvo istih v največjem številu udeležiti, da združeno dvigne svoj glas za svoje pravice. — Nato se je shod mirno zaključil.

Celje dobi tri nove palače in asfaltirane ceste

Celje, 22. julija.

Pretekli teden si je komisija pod vodstvom predsednika Pokojninskega zavoda v Ljubljani g. Vrtovca ogledala stavbišče med Kolenčevu in Razlagovo ulico, kjer namerava Pokojninski zavod zgraditi trinadstropno palačo, čim bodo izgotovljeni načrti. Predvidoma se bo to zgodilo že prihodnji mesec. V petek 18. t. m. pa je komisija, ki so jo tvorili zastopniki banske uprave, tehnični inšpektorat, g. inž. Skaberne, predsednik celjskega okrožnega sodišča g. dr. Vidovič, mestni načelnik g. dr. Goričan, občinski odborniki g. dr. Vrečko in ravnatelj Brinar, magistratni nadsvetnik g. Šubic in mestni inženjer g. Pristovšek, ogledala stavbišče na Majdičevem travniku med Gregorčičevo ulico in bolnico. Od tega prostora, ki meri 15.000 kvadratnih metrov, bi mestna občina odstopila polovico justičnemu erarju, da tam postavi justično palačo z jetnišnico. Občina bi morala seveda to zemljišče najprej kupiti, v zameno pa bi dobila od justičnega erarja poslopje starega okrožnega sodišča in jetnišnice. Če se ta načrt uresniči, postane prosta Grofija, kjer je sedaj nastanjeno okrožno sodišče. V tem zgodovinskem poslopju bo potem bržkone pripravljen za Celje prepotreben muzej, ki se v sedanjih skromnih prostorih ne more razvijati. Na drugi strani pa bi pridobila mestna občina s poslopjem starega okrožnega sodišča veliko stanovanjsko hišo, zlasti če bi preuredila sedanje prostore jetnišnice. Sicer ta rešitev stanovanjskega vprašanja ni najidealnejša, vendar bi bila ob vedno večji stanovanjski krizi boljše kot nič. — Končno si je te dni komisar Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani g. Miha Krek ogledal zemljišče na Vrazovem trgu med hišo medne elektrarne in gledali-

ščem. Okrožni urad namerava tam zidati palačo za svoj urad in za kopalnico. Če se ti trije projekti uresničijo, bo Celje veliko pridobilo ne samo na svoji zunanosti in privlačnosti, temveč tudi stanovanjska kriza bi bila s tem omiljena.

Ker je Celje imelo pred leti carinarico, mu pripada večja vsota iz kaldrminskega fonda za tlakovanje onih cest, ki vodijo k bivši carinarici. S prvo vsoto, okoli 700.000 Din, so se že pričela dela za popraviljanje in asfaltiranje Masarykovega nabrežja med Kapucinskimi in železniškim mostom. Ravno tako bodo asfaltirali Razlagovo ulico in Krekov trg. Delo izvršuje neka tvrdka iz Broda na Savi. Čim dospe druga vsota v znesku 1.200.000 Din, bosta tlakovana s kockami še Slomškov trg in Kapucinska ulica. V četrtek se je sešla komisija pod vodstvom zastopnika banske uprave g. inž. Fišerja. V komisiji so bili še okoliški župan g. Mihelčič, načelnik okrajnega cestnega odbora celjskega g. Kukovec, podžupan okoliške občine, podnačelnik okrajnega cestnega odbora, predstavnik tehničnega celjskega srezkega načelnštva g. inž. Komel in mestni inženjer g. Pristovšek. Ta komisija si je ogledala ceste Celje—Teharje, Celje—Šmartno ter Celje—Laško. Glede ceste Celje—Teharje je komisija sklenila, da se ta cesta od železniškega podvoza pri hotelu »Pošta« do odcepa vozne poti na mestno pokopališče razširi vseskozi do 6 m in asfaltira. Ravno tako bodo asfaltirali ceste Celje—Šmartno od državne ceste mimo vile g. dr. Serneca do Nove ceste na Savi in pa odcep od Kirbisheve hiše na Savi do prehoda čez Savinjsko železnico. Končno se bo še razširila in asfaltirala cesta Celje—Laško od Kapucinskega mosta do križa pod Grenadirjevo brojo. Material iz kamnolomov ob tej cesti je za popraviljanje cest premehak in se bo moralo dobiti drugega. Komisija se je tudi izrekla za nujno potrebo zgraditve državne ceste Celje—Vojnik in Celje—Vransko. Če se vsa ta dela izvedejo, bo celjsko mesto ogromno pridobilo zlasti v tujsko-prometnem pogledu.

Karambol lokomotive in motorne drezine

Na železniški progi Maribor Dravograd se je v soboto dopoldne dogodil karambol, ki je le slučajno ostal brez težjih posledic. Ko se je motorna drezina, na kateri sta sedela šofer in neki arhitekt, bližala železniški postaji Vuzenica, je od nasprotni strani nenadoma pridvela lokomotiva. Zaradi nepreglednosti ozemlja sta šofer in strojevodja šele v zadnjem trenutku opazila grozečo nevarnost, tako da je bilo popolnoma nemogoče ustaviti lokomotivo ali odstraniti drezino. Šofer in arhitekt sta komaj utegnili skočiti z drezine in zbežati v breg. Lokomotiva je trčila v prazno drezino, katere se je zaradi silnega udarca razbila in razletela, tako da so posamezni kosi v velikih lokih odleteli s proge. Del razbitega vozila je lokomotiva vlekla še več metrov s seboj, na kar se je končno ustavila in odpeljala seboj tudi prestrašenega šoferja in arhitekta.

Splavarska nesreča pri novem dupleškem mostu

Maribor, 22. julija.

Včeraj kmalu po 11. uri dopolne se je dogodila pri novem mostu čez Dravo pri Gornjem Dupluku težka splavarska nesreča, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtv. Ob omenjeni uri sta priplula po Dravi od Maribora dva velika splava z žaganim lesom. Prvega je vodil sam lastnik g. Franjo Šarman, lesni trgovec iz Vurmata pri Sv. Ožboltu ob Dravi. Ko se je ta splav pojavil pod Trčanskim otokom in se približal novemu mostu, so delavci, ki so zaposleni pri zabijanju pilotov, dajali splavarjem znamenja, naj se vozijo desno, ker je na levem bregu bila zasidrana priprava za pilotiranje.

Šarmanov splav z ogromno količino lesa je res zavil bolj na desno, ko pa je zavozil med peto in šesto stebrišče, je nenadoma trčil ob tretji stebel petega stebrišča. Vozil je sicer počasni, a trčenje je bilo kljub temu usodno. Čim je splav zadel ob stebel, ki je več ko 3 m globoko zabit v podvodno skalo, se je ves les mahoma zvrnil na desno in se zagvozil povprek med peto in šesto stebrišče. Velik del splava je sunek vzdrljal, le posamezni hodi in deske so splavali proti Ptuj. Valovi Drave, ki so prav na tem mestu najbolj deroti, so pluskali visoko v zrak, tramovje je hreščalo in pokalo, a novi most se kljub temu ni niti ganil. Videlo se je, da more kljubovati tudi največjemu pritisku.

Na ponesrečenem splavu je bilo pet splavarjev in devet drugih ljudi, med njimi ena ženska, in bi se bila torej lahko zgodila strašna nesreča, da niso splavarji in potniki še v pravem trenutku splezali na stebrišča mostu in se vsi rešili. Vsak se je oprijel rešilnih stebrov naglo, da tega še opaziti ni bilo mogoče in brez križanja. Med potniki na splavu je bilo sedem nemških dijakov iz Berlina, ki so izpovedali, da potujejo preko Avstrije in Jugoslavije na Madjarsko. Na splav so se, da bi ceneje in udobneje potovali, ukrcali v Mariboru. Pri nesreči so izgubili več obleke in potrebščin, ki so jim padle v vodo. Nekateri so baje prišli tudi ob ves denar in ob potne liste. Nekateri predmete so delavci, ki so sedli v čoln, sicer še rešili, drugo pa je odnesla voda. S splavom sta se dalje vozila tudi dva domačina od Sv. Martina, mož in žena, in zanimivo je, da je bila žena prej na varnem, nego mož.

Promet z dupleškim brodom je bil takej ustavljen, ker je pretila nevarnost, da bi les, če bi se mahoma odmaknil od mostu, potegnil s

seboj tudi brod. Do noči so skoraj ves les spravili na breg. Škoda, ki jo je utrpel Šarman, je pa kljub temu še vedno velika, ceni se na 10 tisoč Din. Po izjavi prisotnih je nesrečo zakrivil voditelj splava sam, ker ni pravočasno upošteval svarila in krenil na desno. Tudi ni imel pravice voziti na splavu tujih državljanov, ki so potovali na Madjarsko.

Nesreče, poškodbe, samomor itd.

Ljubljana, 22. julija.

Še bitka na Brdu pri Viču

Policija je včeraj aretirala 4 napadalce, ki so v soboto ponoči prišli na Brdo pri Viču ter na dvorišču Dolenceve hiše napadli večjo družbo. Zelo težko so poškodovali 26letnega na Brdu stanujočega delavca Josipa Hribernika. Aretirani so bili v ponedeljek: 26letni tesar Albin Križnik z Viča, zidarski delavec Anton Jurišević, zidarski delavec Rajko Peglić in zidarski delavec Blaž Marzetić. Danes so bili vsi štirje izročeni deželnemu sodišču. Napadalcu zanikajo, da bi bil kdo izmed njih s kolom udaril Hribernika po glavi. V bolnici se rahajajoči Hribernik je še vedno nezavesten. Zave se le za trenutek in je nemogoče ga natančneje zaslišati o dogodku na Brdu. Njegovo stanje je prav opasno.

Nesreča v kamnolomu

V kamnolomu Repar v Lanišću pri Grosupljem se je danes ob 2. popoldne primerila težja nesreča. Delavec, 22letni Josip Tomažič je kopal na vrhu hriba. Spodletelo mu je. Padel je 4 m globoko v kamnolom in se močno poškodoval. Poškodbe je dobil na glavi in hrbtu, a tudi notranje je močno poškodovan. Obležal je v kamnolomu nezavesten. Iz Skofljice so telefonirali po ljubljanski rešilni avto, ki je ponesrečenca v 15 minutah prepeljal v ljubljansko bolnico.

Brezvesten kolesar

Mimo gorenjskega kolodvora je danes popoldne divje privozil neznan kolesar. Proti kolodvoru je šla soproga poštnega nadkontrolorja gospor Lija Trampuževa, stanujoča v Tavčarjevi ulici št. 3. Kolesar ni zvonil in je drvel mimo nje. Podrl jo je na tla. Tako silno, da je Trampuževa obležala na mestu nezavestna. Dobila je težke poškodbe na glavi. Prepeljali so jo z rešilnim avtom v bolnico. Brezvestni kolesar se za ponesrečenko ni zmenil ter je z največjo brzino oddirjal dalje.

Napad pri belem dnevu

V gostini Kovač v Mavčah pri Smledniku se je v ponedeljek popoldne ustavil 60letni delavec Martin Stegenšek, ki za mesarja Marinška v Ljubljani goni konje v klavnico. Ko je zapuščal gostilno, ga je neznan človek z vo silo udaril s kolom po glavi, da se je nezavesten zgrudil na tla. Slučaj je hotel, da je bil v neposredni bližini patrolirajoči orožnik, ki je napadalca takoj prijel ter ga odvedel na orožniško postajo v Smlednik, od tam pa v zapore ljubljanskega sodišča. Stegenška so prepeljali v ljubljansko bolnico.

Prevžitkar — samorilec

Danes okrog 11. dopolne so pripeljali v bolnico 62letnega kočarja in prevžitkarja Ferdinanda Užbeta, doma iz Gotenice pri Kočevju. Kakor pripovedujejo, si je Užbe snoči v samomorilnem namenu prerezal z britvijo vrat. K sreči si ni prerezal žile odvodnice, a poškodba je vendarle težja. Doma so mu snoči rano za silo obvezali, a danes ga je občinski sluga odpeljal v ljubljansko bolnico. Kaj je gnalo starčeka v obup, da si je hotel končati življenje, ni še znano. Najbrže so temu krive slabe materialne in družinske razmere.

Beg od doma

Mnogi mladi ljudje imajo poseben nagon za potovanje in pohajkovanje. Hočejo v svet po avanturah. Taka je Marica C., 22letna hčerka delavke, stanujoče v Zg. Šiški. Že 9. t. m. je pobežala od doma in jo doslej niso mogli izslediti. Kakor mati pripoveduje, dekle prav rado pobegne od doma in se zateče na kmetih h kakemu gospodarju, da tam opravlja razna kmečka dela. Najbrže je tudi sedaj napravila tako. Čudno! Mladina s kmetov sili v mesta, a mladina v mestih na kmete.

Veselih pustolovčin je željna mlada Hedica K. Že v nedeljo je zapustila dom svoje sorodnice Terezije K., stanujoče v Vodmatu. Pravijo, da je odšla od doma v družbi nekega svojega izvoljenca. Napotila se je najbrže v lepe gorenjske kraje.

Komunisti v Ameriki

Vlada Zedinjenih držav je imenovala posebno komisijo, ki naj preišče delovanje komunistov v Ameriki. Ta komisija je ugotovila, da so razširili komunisti v Ameriki svoje delovanje tudi že na šole, čeprav v bolj skromnem obsegu. V Newyorku so se branili učenci treh ljudskih šol pozdravljati ameriško državno zastavo pri prihodu v šolo, kakor je to predpisano. Te učence nadzirajo sedaj drugi učenci, ki niso komunisti. Komisija je dobila v roke tudi več pamfletov, ki so jih napisali otroci sami. En tak pamflet ima naslov »doli z odrastlimi!« Več ljudi je izreklo svoje mnenje, da vodi komunistično gibanje v ameriških šolah Moskva sama, ker stane organizacija šolarčkov mnogo denarja.

Dnevne vesti

— Sprejem pri banu Dravske banovine. Ban Dravske banovine inž. Dušan Serbec bo v četrtek in petek uradno odsoten in zato odpadejo v petek sprejemi strank.

— Ministri na Bledu na oddihu. Na Bledu so sedaj na oddihu zunanji minister dr. Voja Marinkovič, minister za šume in rudnike dr. Anton Korošec in minister brez portfelja dr. Ivan Švegelj. Minister dr. Korošec biva na 1700 m visokem Mrzlem Studencu. Minister Švegelj, ki je v nedeljo govoril na kmetskem prazniku na Krškem polju, je včeraj jutraj prispel na Bled.

— Fond za Malejevo mater. Za fond Malejeve matere sta darovala v naši upravi g. dr. Vladimir Ravnikar, odvetnik v Ljubljani, 100 dinarjev in g. Leon Bahovec v Ljubljani 100 dinarjev. Skupna vsota znaša zdaj 2.359,50 Din.

— Loterija in tombole. Ponovno se javnost opozarja, da se z ozirom na razredno loterijo ne smejo prirejati nobene privatne loterije, tombole itd. brez pristanka poljedelskega ministrstva.

— Nedeljski promet na gorenjski progi. Preteklo nedeljo je bil železniški promet na gorenjski progi rekorden. Vsi vlaki gori in doli so bili prenatrpani potnikov. Ze jutranji nedeljski izletniški vlak je vozil do 1000 izletnikov, vlak ob 7:30 je imel 900 potnikov, a opoldanski vlak je bil povsem okupiran. Ta vlak, ki je vozil udeležence Malejevega pogreba, so morali deliti v dva dela. Prva garnitura je peljala iz Ljubljane same 1200 oseb, na progi pa je v ta vlak vstopilo še 600 oseb. Druga garnitura opoldanskega gorenjskega vlaka je imela iz Ljubljane 950, a na progi še 400 oseb. Popoldanski vlak je vozil 500 izletnikov in kopalec. Na Gorenjski progi se je torej s temi vlaki vozilo nad 5000 ljudi. Na ostalih progah Dravske banovine je bil promet prav srednji.

— Znameniti angleški ljubitelji starin v Beogradu. Iz Londona je priletel v svojem letalu znani angleški ljubitelj starin sir Charles Hyde. Takoj po prihodu je krenil v Vinčo, kjer izkopava beograjski profesor dr. Viliš prastaro naselbino izkopavanje v Vinči je omogočil z denarno podporo namreč sam sir Hyde. Zanimivo je, kako je Hyde postal mecen prof. Vasića. Predvsem se Hyde zanima za starine, je pa tudi navdušen športnik, lastnik znamenitih dirkalnih konj in lastnik velikih angleških dnevnikov. Odložil se je, da podpre z denarjem izkopavanje prazgodovinskih najd in je to objavil v časopisih. Žena lektorja angleškega jezika v Beogradu ga. Brown je čitala ta oglas in opozorila profesorja Vasića. S posredovanjem te gospe se je Hyde sporazumel s profesorjem Vasićem in ga podprl z vsoto 750 funtov.

— Drugi izlet ljubljanske Sekeije Automobilskega kluba se vrši skupno z bratsko mariborsko sekcijo dne 26. in 27. t. m., in sicer preko Koroške v Kranjsko goro. Čas odhoda tako iz Ljubljane, kakor tudi iz Kranjske gore je nedoločen in si ga izberejo izletniki sami po svoji volji. Določen je samo skupni sestanek ljubljanske Sekeije z mariborsko, ki prispeje preko Dravograda v soboto 26. t. m. ob 7. uri zvečer v Pörschachu am Wörtersee (Poreče ob Vrbskem jezeru) na terasi hotela »Strandetablissement Werzer«. Vsi ostali in potrebni natančnejši podatki so razvidni iz okoliščine, katero smo odpisali na vse p. n. člane kluba. P. n. člane se ob enem naproša, da pripravijo svojo udeležbo najkasneje do četrka 24. t. m., ako žele, da jim tajništvo preskrbi prenočišča.

— Novo kopališče v Sarajevu. Te dni so v Sarajevu dogradili lepo novo, moderno kopališče za kopanje in solnčenje. Kopališče ima 60 metrov dolg bazen in 250 zidanih kabin.

— Industrijska, obrtna in trgovska razstava v Odžacih. V mestecu Odžaci v severnem delu Dunavske banovine v Bački so v nedeljo otvorili veliko industrijsko, obrtno in trgovsko razstavo.

— Preizkušnja važnega izuma. Beograjski hidrotehnični inženjer g. dr. Verber je izumil nov način gradnje obrambnih nasipov s posebnim sistemom njih drenaže. Svoj izum je patentiral doma in v inozemstvu. Če bi država gradila nasipe po tem sistemu, bi prihranila, kakor so izračunali strokovnjaki, okoli 500 milijonov Din. Razen tega bi bili nasipi varnejši in trajnejši. Naša država se je zanimala za ta izum in dovolila 250 tisoč Din za preizkušnjo Verberjevega sistema. Beograjska občina je pa dala na razpologo večjo parcelo ob Dunavu, kjer bodo preizkuševali. Dela za preizkušnjo so se že začela.

— Koncert za Rdeči križ v Radencih. Zdravišča uprava prikljubljena in širimo naše domovine znanega zdravilišča Slatina-Radenci je priredila v nedeljo dne 20. julija t. l. koncert s pestrim vspešnim, katerega so se udeležili skoraj vsi zdraviliški gostje, domačini iz bližnje okolice ter nekaj občinstva iz Ljutomeri in Gornje-Radgone. Med udeleženci smo videli tudi avstrijske državljane iz bližnje Radgone. Koncertu je dala zdraviliška uprava idejno humano ozadje: stavila ga je pod okrilje Rdečega križa ter ves uspeh prireditve prepustila njegovemu krajevnomu odboru v Ljutomeru. Navzoče je pozdravil predsednik srečali načelnik dr. Trstenjak. Ko je končal z vsklikom na zdravje visokih zaščitnikov društva Rdečega križa Nj. Vel. kralja in kraljice Marije ter zaščitnika podmladka Rdečega križa Njegovoga Visočanstva prestolonaslednika Petra, je godba zaigrala državno himno. Na zabavi pa so pridno prodajale gospodične Heda Salzner, Marica Novak in Marija Belak iz Radenci, oziroma iz Ljutomeri, udeležencem koncerta cvetlice in šopke, ki so

poleg vstopnine na tak način nabrale za Rdeči križ v kratkem času lepo vsoto, ki znaša po odbitku stroškov za godbo in cvetlice nič manj kakor 2069 Din.

— Zdravko Zwitter umrl. Preteklo sredo 16. t. m. smo pisali o boleznin nadopolnega mladega koroškega rojaka dr. Zdravka Zwitterja in izrazili nado, da preboli zavrtno bolezen, ali žal, naša nada se ni izpolnila. Izdihnil je svojo rodoljubno dušo v soboto predpolne na domu v St. Jakobu v Rožni dolini. Promoviral je šele začetkom decembra za doktorja političnih ved in se je pripravljaj za politično delo med svojimi rojaki. »Slovenski krožek« na Dunaju, kateremu je bil soustanovitelj in vedno zvest sodelavec, je proslavil to nadopolno promocijo ob navzočnosti očeta in strica Hochmüllerja iz Maribora. — »Slovenski krožek« je brzojavno izrazil sožalje, poslal je venec in je bil na pogrebu zastopan s člani in članicami, ki se mude na Koroškem. S smrtjo tega mladega delavca je prizadel koroškim Slovincem hud udarec. V predlanski dijaški spomenici je napisal obširno poročilo v bodoči narodni in politični organizaciji, ki bi jo skušal izvesti, pa mu ni bilo dano. — Bodi mu lahka domača zemlja! — Vrli koroški rodbini naše iskreno sožalje!

— Naše delavne žene prodirajo v vedno višje položaje. Iz Beograda poročajo, da je bila imenovana za inšpektorja srednjih šol v prosvetnem ministrstvu gđ. Malvina Gogić, znana pedagoginja. Bila je dolgo profesorica na ženskem učiteljski v Beogradu in Nišu.

— Plodno delo sarajevske »Prosvete«. Koncem preteklega meseca je imelo glavno skupščino kulturno in prosvetno društvo »Prosveta« v Sarajevu. Pod okriljem društva je bilo lani otvorjenih 61 tečajev za nepismene, katere je z uspehom dovršilo 1814 učencev. Razen tega je društvo ustanovilo 2 gospodinski šoli, izdalo glasilo »Glasnik« in »Prosveto«, pesniško zbirko »Pesmi osvobodjenj«; vzdrževalo je 204 knjižnice in 11 dijaških domov.

— Umetnostna razstava ob priliki Vseslovanškega gasilskega kongresa v Ljubljani. Kongresni odbor Jug. Gas. Zveze prosi vse gg. umetnike, ki so se prijavili za razstavo, da pošljejo svoja dela na naslov kongresnega odbora, razstavnih odsek, Ljubljana, Velesojem, paviljon N. Na pošiljatelj po železnici je treba dostaviti: Razstavno blago za Gasilsko razstavo, in to na tovarni list in tudi na zaboj. Na vse poznejše pošiljatelj se ne bo moglo ozirati.

— Zagrebški izletniški vlak na Gorenjsko. V turistični sezoni uvedeni izletniški vlak iz Zagreba na Gorenjsko je prav primeren ter je vedno dobro frekventiran. Iz Zagreba odhaja v soboto okoli polnoči in prihaja na Jesenice zgodaj jutraj. V Zagreb se vrača v ponedeljek ob 2:30 jutraj. Sobotni izletniški vlak je imel 818 turistov, ki so večinoma odšli v Triglavsko pogorje, nekateri pa na Bled in v Kranjsko goro.

— Vreme. Včeraj je bilo oblačno in nestalno vreme v Dravski banovini. Lahno je deževalo. Barometer je začel padati ter je včeraj ob 7. kazal: Ljubljana 758,4, Maribor 757,1, Zagreb 758,3, Beograd 759,2, Sarajevo 760,4, Split 760,3, Rab 759,1, Vis 759,2. Termometr je včeraj ob 7. kazal: Ljubljana 19, Maribor 20, Zagreb 20, Beograd 22, Sarajevo 19, Split 23, Rab 21 in Vis 25. V Dalmaciji je zelo vroče. V Ljubljani je bila včeraj najvišja temperatura 24,4°C, najnižja 17,6°C. Oblačnost je znašala v državi od 0 do 9, v Ljubljani 7, v Mariboru 9. Relativna vlaga od 65% do 80%, v Ljubljani 65% in v Mariboru 75%. Splošno mirno. Vremenske napovedi pravijo, da niso v naših krajih izključene še nadaljne nevihte.

— Čudeži beograjskega Zeileisa. Ze nekaj tednov se gnete pred vrati dr. Ilića-Kakovačkega množica starih in mladih bolnikov z neozdravljivimi boleznimi iz vse prostrane Jugoslavije. Razvedelo se je namreč, da dr. Rakovački ozdravi vse bolezni s čudežno palico, kakršno ima tudi avstrijski čudodelnik, prosluli Zeileis. V njegovi čakalnici v Rimski ulici, na dvorišču in po stopnicah čaka pri njem vsak dan več sto pacientov, da pridejo na vrsto. Prihajajo bolniki iz vse Srbije, pa tudi Nemci iz Banata. Dočim drugi beograjski zdravniki čakajo paciente, se gnete pri dr. Rakovačkem na stotine naivnih bolnikov, med katerimi se širi jo vesti o čudežnih ozdravitvah po njegovi metodi v tajinstveni sobi njegovega laboratorija s Zeileiso čudodelno palico. Med tem ko ta zdravnik polni možniček s težkimi novci, pa beograjski zdravnik dr. Zeljić dokazuje, da Zeileis ni normalen človek.

— Afera Kerteš Bela in knjiga Sokola. Kraljevska banska uprava objavlja: Z ozirom na pritožbe glede nastopa Kerteša Bele, zastopnika jubilej. knjige Sokola kraljevine Jugoslavije, in z ozirom na poročila listov, da izide omenjena knjiga v izdaji nekega beograjskega lista, je ministrstvo za notranje posle dostavilo to-le pojasnilo: Prizadevajoč izdajo svoje jubilarne knjige je savez Sokola kraljevine Jugoslavije izdal legitimacije gotovim osebam, ki so po navodilih redakcijskega odbora prepotovale banovine, da zbero naročnino in oglašje, ker brez njih tako dragoceno delo ne bi moglo iziti. Bela Kerteš je bil poverjen s tem poslom kot strokovnjak in poslovnj človek, ker zavzema važen položaj šefa za reklamo pri velikem beograjskem listu. Redakcijski odbor je takoj odpoklical Kerteša, ko so prispale prve vesti o njegovi akciji. On je odstranjen od vsake akcije in je mesto njega postavljena druga oseba. Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je z ozirom na ogromne materijalne

izdatke, s katerimi je zvezana izdaja knjige, ki je po večini že v tisku, in z ozirom na škodo, ki jo morejo povzročiti novinske vesti, da ta knjiga ni izdaja Sokola kraljevine Jugoslavije, in z ozirom na spomenico Saveza industrijecev v Ljubljani prosil ministrstvo za notranje posle, naj se obveste ban Dravske banovine in drugi, da je jubilarna knjiga stvarno izdaja saveza Sokola kraljevine Jugoslavije in da so neresnične vesti, da je ta knjiga privatna izdaja.

Ljubljana

■ Zanimiva razprava pred senatom petorice. Po daljšem presledku se bo danes na deželnem sodišču pred kazenskim senatom petorice vršila kratka razprava proti dvema škotjelčanoma, ki sta obtožena zločina razbojništva, ker sta začetkom aprila ponoči napadla nekega delavca, ga pretepla in mu nato s silo vzela iz žepa denarnico, v kateri je bilo 110 Din.

■ Če človek okrogel sladko zaspi. V nedeljo po noči so se primerile tri nenavadne tatvine. Žrtve uzmovičev so postali ljudje, ki so se nasrkali vinske kapljice ter okrogli zasпали na klopi v drevoredih. Invalid Janez T. je zaspal na klopi v parku na Ambroževem trgu. Ko se je v ponedeljek okoli 2:30 prebudil, je bil strašno žalosten, ker je več stvari postalo brez njegovega dovoljenja last drugega. Tat mu je ukradel srebrno uro, 6 kovačev, nov klobuk in še druge malenkosti. Invalid Janez je oškodovan za 435 Din. Na klopi v Tivolskem parku je zaspal prav tako vinjen krošnjar France. Temu je tat odnesel 7 kovačev in druge malenkosti z obrtnim listom vred.

■ Aretacije. Od ponedeljka do včeraj popoldne je ljubljanska policija aretirala 5 oseb, med njimi ljubljanskega razgrajca Pepeta, ki je včeraj jutraj silno razgrajal po ulicah, dalje dve ženski zaradi vlačuganja in tajne prostitucije, nekega Bosanca zaradi težke telesne poškodbe in nekega skitalca, ki ga je policija že dalj časa iskala.

■ Kolesarje na delu. Kolesarski tatovi so bili v ponedeljek prav agilni. Svoj nečedni posel so začeli popoldne. Iz veže Kreditnega zavoda v Prešernovi ulici je »kolesar« odpeljal 800 Din vredno kolo »Diana«, ki je bilo last v Sneberjih stanujočega inštalaterja J. Bokavška. Pol ure nato je bila izvršena druga tatvina v Pražakovi ulici. Iz veže hiše Pokojniškega zavoda je dijaku Vladimirju Ferantu neznan tat odpeljal 1000 Din vredno kolo znamke »Kinta«.

■ Drobni policijske kronike. Policijski upravi so bile včeraj prijavljene 4 tatvine, lahka telesna poškodba, najdba vojaške karabinke, pasji ugriz, neprevidna vožnja s poškodbo tuje lastnine, beg od doma, 2 kršitvi banske naredbe o odpiranju in zapiranju trgovin in 8 prekrškov cestnopolijskega reda. Rekordno je bilo število prijav kaljenja nočnega mira. Prijavljenih je bilo približno 25 ponočnjakov, ki so v štirih skupinah ponoči tulili in rjovel. Dobili bodo zaslužno plačilo.

Maribor

■ Romunski šumarji v Mariboru. Včeraj ob 9:30 se je pripeljala iz Ljubljane v Maribor skupina 27 šumarjev, deloma absolventov, deloma slušateljev politehniške iz Bukarešte. Spremljajo jih trije profesorji, 2 asistenta in g. inž. Karol Tavčar, šumarski izvedenec pri banski upravi v Ljubljani. V Mariboru se je romunskim izletnikom pridružil še šumarski nadsvetnik g. inž. Urbas. Gostje so si najprej ogledali mesto, nato pa so se z avtobusom odpeljali na Falo, kjer so si ogledali elektrarno. Potem so se napotili dalje do Sv. Lovrenca na Pohorju. Danes odidejo v pohorske gozdove, od koder se vrnejo zvečer, da nadaljujejo z vlakom svojo pot proti Dunaju.

■ Nov župan v Razvanju. Za župana občine Razvanje je bil te dni imenovan posestnik in čevljarji mojster g. Fran Korošec. Za občinskega odbornika pa je bil istočasno imenovan g. Peter Pristernik.

■ Stanje ponesrečenega Ošlaka. Pri karambolu na vildonskem klancu ponesrečeni trgovec Anton Ošlak se, kakor poročajo iz Gradca, počuti že mnogo bolje, tako da amputacija noge ne bo potrebna. Zdravljenje pa bo trajalo najmanj še 6 do 8 tednov.

■ Signalna znamenja na državni cesti. Na cesti Maribor - Ptuj - Čakovec - Varaždin so bila te dni postavljena nova mednarodna znamenja za avtomobile in motorna kolesa.

■ Poroka. Poročila sta se v nedeljo v Mariboru g. inž. Ivan Domicelj iz Zagorja na Krasu in gđ. Marija Čokova iz Trsta, oba iz uglednih narodnih rodbin. Bilo srečno!

■ Nova maša. Na zelo slovesen način se je v nedeljo dopoldne vršila v frančiškanski cerkvi nova maša, katero je daroval Mariborčan Frančišek Korban.

■ Darilo predsednika Masaryka kapelniku godbe v kavarni Park g. Franju Lukežu. V petek je dospelo od kabinetne pisarne češkoslovaške republike g. predsednika Masaryka na naslov g. Franja Lukeža za njegova fanta dvojčka, katere sta z velikim uspehom sodelovala pri proslavi 80letnice predsednika Masaryka v Mariboru, zahvalno pismo, kateremu sta bila priložena 2 zlatnika najnovejše izdaje. Čestitamo družini k temu darilu, ki bo ostalo fantoma lep spomin na prvega predsednika češkoslovaške republike.

■ Planinska slavlja. Nedelja 20. t. m. je bila posvečena raznim planinskim svetnikom. Tako je pohorski patron sv. Arh obhajal svoje letošnje žegnanje in je privabil iz doline okrog 2000 izletnikov in božjepotnikov. Na nasprotni strani, na Koziaku, je slavil svoj god sv. Urban.

Pokali so topiči in povzdigovali razpoloženje mnogih romarjev iz okolice in iz Maribora. Planinska slovesnost je pa bila tudi pri Sv. Pankraciju na državni meji na Kobanskem, kamor je pohitelo lepo število mariborskih in drugih planincev.

■ Počasno pismo. Neko pismo, ki je bilo pred mesecem iz Maribora odposlano odboru neke organizacije v Maribor, je prispelo do naslovnika šele pred dnevi.

■ Prisega o polnoči. Dne 27. t. m. bodo vpriporili tukajšnji diletanti znano popularno igro Marice Komanove »Prisega o polnoči«. Predstava bo ob 19. uri. Sodeloval bo tudi tamburaški zbor »Sokola« iz Gornje Poljskave.

■ Lekarniška služba. Lekarniško nočno službo opravlja ta teden lekarna »Pri sv. Arhu« (Vidmar) na Glavnem trgu.

■ Prigoda odličnega Čeha. Te dni se je prijavil v nekom tukajšnjem hotelu odličen gost iz Češkoslovaške. Ker je znal tudi slovensko, je nagovoril vratarja v našem jeziku. Ta pa je vztrajno odgovarjal po nemško in postal pri tem še celo nevljuden. Zavedni Čeh se je pa namesto odgovora obrnil in odšel v drug hotel.

■ Promet pri borzi dela. Od 13. do 19. julija je iskalo dela 162 oseb, 9 moških in 72 žensk. Na razpolago je bilo 108 službenih mest, dela je dobilo 68 moških in 53 žensk, skupaj 121 oseb. Odpotovalo je 93 oseb, koncem tedna jih je ostalo 548 v evidenci.

■ Desno roko si je zlomila pri padcu s kolesa v Šikolah 20letna ga. Marta Faleževa. Prepeljana je bila v tukajšnjo bolnico.

■ Požar na Teznu. Včeraj v torek okrog 9. ure dopoldne se je vnel v kemični tovarni Josipa Reicha na Teznu kotel s pasto za čevlje. Pozvanim gasilcem pa ni bilo treba več gasiti, ker so delavci že sami opravili to delo.

■ Streliči! Oblastni odbor strelske družine v Mariboru priredi 27. julija t. l. na garnizijskem strelišču v Radvanju nagradno streljanje. Pričetek ob 8. uri jutraj. Strelske družine v Hotinji vasi, Skokah, Dobrovcih in Rušah se pozivajo, da se tekmovanja gotovo vdeležijo.

■ Kolonija novih hiš na Teznu. Vzdrževanje gozda ob cesti, ki vodi s Ptujске ceste na Pobrežje, je nastala v zadnjem času cela kolonija enodružinskih stanovanjskih hišic, pa tudi na bivši občinski njivi so te dni pričeli kopati temelje za nove hišice.

■ Nova jabolka je prodajal v soboto na trgu neznan mladenič. Ko pa je prišel k njemu stražnik, je vrečo jabolk pustil in pobegnil. Jabolka so bila gotovo ukradena.

■ Nesreča na Pohorju. Naše zeleno Pohorje ni nevarno, kakor so gorenjske planine, kljub temu je v nedeljo zahtevalo svojo žrtev. Pri nesrečnem padcu na spolkških tleh si je 24letna vzgojiteljica Tita Rotmannova iz Maribora zlomila desno nogo. Spremljevalci so jo prenesli do podnožja, kjer so telefonično pozvali rešilni voz, ki jo je odpeljal v bolnico.

■ Mariborčani na Malejevem pogrebu. Tudi iz Maribora se je odpeljalo lepo število Sokolov na pogreb zmagovalca Antona Maleja, slo bi jih bilo pa še več, da se sokolsko tajništvo ni postavilo na čudno stališče, da se izdajo legitimacije za četirinsko vožnjo le članom in članicam. Zakaj ta ozkogrudnost, ko je v odloku ministrstva bilo izrecno nagnjeno, da velja popust tudi za druge vdeležence?

■ Desetletnica koroškega plebiseita. V petek zvečer se je vršilo tu posvetovanje zastopnikov vseh narodnih in kulturnih društev, na katerem se je sklenilo, da se bo ob desetletnici koroškega plebiseita priredila v Mariboru velika spominška slavnost z akademijo, mašo z aduščnico za padlimi koroškimi borci in javnim zborovanjem. V ta namen se je določil poseben odbor, ki bo vodil priprave.

■ Markiranje poti. Iz Pragerskega, ki je križišče treh važnih železniških prog in najprikladnejše izletišče, je bila te dni markirana planinska pot k Šmartnemu na Pohorju in k drugim pohorskim postojankam. Pragersko je pa prikladno izhodišče tudi za ture na Ptujsko goro in Donatija.

■ Nesreče. Pri padcu si je zlomil roko 8letni Jožef Čibek s Pobrežja. V Samostanski ulici se je v nedeljo onesvestil 49letni delavec Rudolf Brus. V Račah je mlatinica odtrgala desno roko Stefanu Barmannu. V Studenih so v soboto ponoči pijani fantje napadli 20letnega kleparja Antona Babiča in ga z nožem ranili na hrbtu. Vse ponesrečence in ranjence so prepeljali v bolnico.

Celje

■ Izredna svečana seja celjskega občinskega sveta se vrši v petek 25. julija ob 18. v posvetovalnici na mestnem magistratu. Na tej seji bo g. ban svečano izročil dekrete članom banskega sveta.

■ Opozorilo davčnim zavezanecem. Mestno načelnništvo razglašja: Na vabilo davčne uprave v Celju z dne 16. julija 1930. št. 1272 se občinstvo opozarja, da so razporedi (prepis) zemljarine, osnovnega in dopolnilnega davka za leto 1930. davčnim zavezanecem na vpogled pri davč. upravi v Celju od 23. do 31. t. m.

■ Smrtna kosa. V javni bolnici je 21. t. m. umrl 45letni posestnik Karl Vidmar iz Jurklostra.

■ Doklej bo vozil avtobus skozi Aleksandrovo ulico? Aleksandrova ulica je tako ozka, da je promet s težkimi vozili in avtomobili po tej ulici prepovedan. Samo mestni avtobusi vozijo neovirano po njej. Včeraj je tak avtobus zadel v voziček s sodi, ki je stal pred gostilno v tej ulici. Samo slučaj je bil, da voziček ni zadel v številne mimoidoče. Na istem mestu je pred

tedni avtobus prevrnil delavca plinarne, ki je delal na hodniku. Aleksandrova ulica je preozka in avtobusi so preširoki, da bi se tu promet neovirano vršil. Odpravite ta nedostatek, preden se bo pripetila kakšna huda nesreča.

* Poziv ljubiteljem gledališča. Gledališka družina Prosvetnega društva bo kakor lani priredila poletni gledališki tečaj. Ker dobi družina v jeseni v palači Ljudske posojilnice svoj najmodernejši oder, bo mogla delati bolj kakor lani. Kdor se hoče tečaja udeležiti, naj se javi v pisarni Vzemne zavarovalnice ali pa naj pride na sestanek v četrtek 24. t. m. ob 20. v Dom v Samostanski ulici.

* Tatovi koles so uvedli novo metodo. Koles namreč ne krajejo več, temveč si jih samo »izposojajo«, potem jih pa puste na kaki njivi.

* Najdba. Našla se je listnica z denarjem in dokumenti na ime Deršek Martin, Levce. Dobi se na policiji. — V ponedeljek sta dve ženski izgubili svoji torbici, pa sta najditelja odnesla najdeni torbici na policijo, kjer sta ju zopet dobili.

* Mesto z avtom domov, z vozičkom v zapor. V nedeljo zvečer je delavec L. S. v neki gostilni v Gaberju telefonično pozval nekega avtoizvoščaka v mestu, naj pride ponj in naj ga popelje v Konjice. Šofer je kmalu privozil, L. S. je pa izjavil, da se je premislil, in da se ne bo peljal. Upravičeno je šofer zahteval, da mu plača pot od mesta do gostilne v Gaberju in sicer 30 Din. L. S. pa ni hotel plačati; prišel je stražnik, ki je delavca povabil na stražnico. L. S. je odšel s stražnikom, nenadoma se je pa vrnil na tla in ni hotel naprej. Upiral se je stražniku tako, da je ta moral poklicati na pomoč še druge stražnike, ki so L. S.-a komaj ukrotili, kajti bil je okrog sebe in je nekega stražnika celo ugriznil v prst. Končno so ga zvezali in ga položili na voziček ter odpeljali na stražnico.

Ljutomer

V noči od ponedeljka na torek je posestniku Jakobu Babiču na Spodnjem Krapju zgorelo na njivi zloženih 40 m pšenice, to je ves letošnji pridelek. Škoda z zavarovalnico ni krita. Vzrok požara še ni pojasnjen, domneva pa se, da je bil ogenj podtaknjen.

Sevnica

Brezposelnost se nudi dober zaslužek. Jugoslovanska industrijska in trgovska d. d. uprava kamnoloma na Orehovem pri Sevnici bo radi preobloženega prometa v najkrajšem času svoj obrat razširila. Danes producira dnevno 200 vagonov sortiranega gramozu prvostanskega sivca. Izvažajo ga največ na Hrvaško. Ker je povpraševanje po njem vedno večje, mora družba obrat razširiti. Zato rabi več delavcev, ki bi zaslužili dnevno 45–55 Din. Delo je na akord ali pa na dnevnicu. Interesirani se naj obrnejo na omenjeno družbo pisмено ali pa naj se javijo osebno.

V soboto je močno razsajala nad našimi kraji nevihta s točo. Slednja je napravila v Jeruzalemu in na Vinskem vrhu velike škode. Še drugo jutro po nevihti je bilo po polju ledeno zrnje.

Ormož

Nezgod. Z levo roko je prišel v mlatilni stroj viničar Vaupotič iz Kuma. V bolnici so mu morali zaenkrat odrezati dva zmečkana prsta. Nesreča je tem žalostnejša, ker je Vaupotič oženjen in oče petih otrok.

Javna dela. Državno cesto na ovinku pri tuk. farni cerkvi bodo za kaka 2 m razširili, ker je dosedanja cesta preozka in ovira promet.

Smrt. Na Hardeku je umrl ugledni posestnik Andrej Hrčič.

Sprememba posesti. Mizarski mojster g. Pučavec iz Runča je kupil hišo z vsemi stroji za mizarstvo od mizarja Jasi, ki se je preselil na Hrvaško. Mlademu podjetniku želimo mnogo sreče.

Guštanj

Tombola Rdečega križa. V nedeljo, dne 27. julija ob 16. uri se bo vršila na vrtu gospoda Ivana Petrača v Guštanju-Javornik tombola Rdečega križa. Med drugimi bodo prišli na svoj račun tudi kolešarji, kajti glavni d. bitek je kolo in sicer na izbiro, možko ali žensko. Kolo je prodala trdnica »Tribuna« pod lastno ceno. Čisti dobiček je namenjen za zgradbo doma Rdečega križa, za kar je kupil krajevni odbor staro guštansko ubožnico. Na istem mestu bo zgradil nov dom, ki bo imel v prtiličju javno kopalnico, stanovanje za slugo in bolničarke ter društveno sobo. V prvem nadstropju pa bo zdravstveni dom in bolnišnice sobe. Za tukajšnje prebivalstvo bo stvar velikega socialnega in higienskega pomena, zlasti se bo občuti potreba javne kopalnice. Seveda guštanski krajevni odbor Rdečega križa ne razpolaga z zadostnim kapitalom, da bi mogel pričeti z zgradbo, mnogo akcij bo še treba podvzeti, da bo zbran potreben denar. Upajmo pa, da bo agilni odbor premagal tudi to težavo tako srečno kakor pri nabavi rešilnega avtomobila. Nadejamo se, da bodo zmagali tudi sedaj optimisti in da se je končno ustavila in odpeljala seboj tudi kjer bodo našli zavetišče pomoči potrebni. Odbor upa, ker se vrši tombola v humanitarne svrhe, da bo udeležba prav številna!

Gornjigrad

Kljub denarni krizi v našem srezu le pradi veseljačimo. Zlasti tekmujejo letos med seboj z veseljem gasilna društva, da se človeku vsiljuje vprašanje, ali niso ta društva zgrešila svojega vzvišenega namena. Ni nedelje, da ne bi plakati vabili na to ali ono veselico. Če je to za ljudstvo koristno, je drugo vprašanje. Ravnotako, če je v skladu z manifestom od 6. januarja. Ne zavidamo, če se ljudstvo zabava, a prirejal bi se lahko veselice tako, da bi se z njimi širila tudi omika in napredek. Res je sicer, da imajo društva z veseljami nekaj gmotnega dobička, toda če napravimo biršo bilanco, moramo žal ugotoviti, da so le izguba za narod. Na njih se polije velike koli-

čine alkohola in naslednji dan opaziš žrtve tega strupa in druge posledice takega brezmiselnega rajanja. Zgodi se tudi, da družinski gospodar na taki veselici vse požene, otroci doma pa nimajo niti kruha. Kdo nam bo še verjel, da težko plačujemo davke, ko na drugi strani po nepotrebnem razpiplamo denar. Take prireditve naj bi se kolikor mogoče omejile in dovolile le v redkih proslavah vrednih okolščinah.

Rogaška Slatina

Leto za leto ista slika. Po cvetočem parku se sprehajajo ob zvokih zdraviliške godbe številni gostje, kramlajoči v najrazličnejših jezikih. O prehrani, ki je boljša in cenejša, o bližnjih izletih, o znanjih, ki bi radi prišli sem, a ne dobe stanovanja itd. Vse se giblje, vse se meša, komaj si najdeš pot skozi to babilonsko zmešnjavo. Mladina med seboj, Madžari, Italijani lomijo svoj jezik, in kjer odpoje beseda, govore oči in smehljajoča usta. Vsi iščejo tu le čimora in zabave. Pred nastanovanjem uradom leže kрпи prtljage. Lastniki iščejo stanovanja. Po brezposelnem iskanku iščejo obupno pomoči pri ravnateljstvu. Toda, kako naj se jim pomaga, če ni na razpolago niti najpreprostejših sob. Kolika izguba za zdravilišče in kolika izguba za državo. Če pomislimo, da bi se brez velike reklame privabilo v zdravilišče še tisoč gostov, katere zdaj odslavljam, kaj bi to pomenilo za državo. Vzemimo, da stanuje v zdravilišču le 500 tujih gostov več kot sedaj in le 20 dni v dveh mesecih ter porabi vsak najmanj 100 Din. To je 3.000.000 Din tuje valute, ki je deloma v korist zdravilišču, deloma državi. Če bi se v tujstvo-prometnih krajih, ki so v inozemstvu dobro vpeljani, v katere se lahko privabi skoro nemejeno število gostov, zgradili hotele, ali bi ne imela od tega država ogromne koristi? Ali vsled tega ni dolžnost države, da po možnosti podpre gradbeno akcijo v takih krajih z brezobrestnimi dolgotrajnimi posojili? Vsak dan čitamo v inozemskih novinah, kako ogromne vloge žrtvujejo ostale evropske države za tujski promet. In kje bi bil denar bolje naložen kot v Rogoški Slatini? Gotovo pridejo v poštev tudi druga zdravilišča v državi, toda zakaj ne držati tega, kar imamo, zakaj naj propada to, kar je dobro vpeljano, zakaj odbijati ljudi, ki hočejo v Rogoško Slatino. Če spravimo pod streho nekaj tisoč gostov več kot sedaj, ne bo zato trpelo nobeno drugo zdravilišče v državi. Zato, zidajte hotele, da ne bo prepozno!

Kočevje

Divjanje strele. V petek zvečer je bila po Kočevskem precejšnja nevihta. Med gromom in bliskom je bila huda ploha. V Livodolu je udarila strela v hišo posestnika Staničiča in je razdejala vso opremo. V hiši so bili trije, gospodar, njegova žena in njun sin. Strela je udarila najprej v kuhinjo, kjer je bila gospodinja, ki jo je vrglo na tla. V sobi, kamor je strela nato vdrila, sta bila oče in sin. Oče je padel v omedlevico. Hudo pa je strela oplazila domačega sina, ki je dobil po telesu težke opekline, tako da je okrog pasu ves v mehurjih.

Odhodnica g. glavarja. V soboto je bil v veliki dvorani hotela »Trste« poslovnih večer kočevskega glavarja g. Friderika Logarja. Od glavarja, ki je bil v mestu zelo priljubljen, so se poslovili zastopniki različnih uradov in društev. Zapel je tudi pevski zbor Glasbenega društva. Želimo g. glavarju tudi na novem službenem mestu vse najboljše. Naš novi srečki glavar je g. A. Platzer, ki je prišel semkaj iz Like.

Laško

Gradba pivovarne. Kakor se sliši, napreduje podpisovanje delnic za novo gostilničarsko pivovarno prav uspešno in je 12. milijon že dosežen. Sedaj se je pričela akcija, naj bi se pivovarna gradila zunaj Laškega, ker prodajalci sveta drže cene previsoko. Škoda, da ni bil tozadevno dosežen sporazum že poprej.

Vojaske razpored. V nedeljo dne 27. julija bo zjutraj na sejmišču v Laškem vojni razpored. Vsakdo mora prinesiti sabo tudi vojniško ispravo.

Smrt. V nedeljo zvečer je umrla v 78. letu svoje starosti vdova po čevljarstvu mojstru in posestniku gospa Tekla Sviga. Rajnka je bila zelo izobražena in ljubezniva gospa. Naše sožalje!

Dol. Toplice

Tukajšnje sokolsko društvo se je udeležilo z veččlansko deputacijo s praporom pogreba junaka Sokola Maleja v Ljubljani in Bohinju. Za članstvo pa, ki je ostalo doma, naraščaj in deco pa se je vršila v nedeljo žalna manifestacija z žalnimi govorom brata staroste. Slava spominu junaku Sokolu Maleju.

Neurje, ki je divjalo zadnje dni po raznih krajih, tudi naši dolini ni prizaneslo. Med silnim viharjem se je ulila ploha s točo, ki pa k sreči ni napravila občutne škode. Tudi vihar ni prizadejal večje škode, razun na sadnem drevju, kjer je pometal mnogo sadežev po tleh. Sadna letina, ki že tako ni kazala posebno dobro, ker se je spomladi v veliki množini pojavil sadni škodljivec cvetoder, je skoro popolnoma uničena.

V nedeljo 27. julija se vrši za občino Toplice objavljenje vojnega razporeda obveznikom in dajalcem živine in vozil.

Prostovoljno gasilno društvo v Podturanu pri Toplicah deluje zelo agilno. Kljub temu, da je bilo ustanovljeno komaj pred letom dni, si je že nabavilo mnogo gasilskih potrebščin ter si naročilo gasilno brigado. Po sprejemu motorne brigade se bo vršilo slovesno blagoslovljenje brigadne združeno z veselico.

Cesta Strazha-Toplice, o katere slabem stanju se je že toliko pisalo, bo v najkrajšem času razširjena in tlakovana, tako da bo ustrezala sedanjim prometnim potrebam. Ker je za kritje gradbenih stroškov v smislu zakonitih določil treba ustanoviti potreben sklad banovine, cestnega okraja in neposredno udeleženi občin in glavnih uporabnikov cest, razpisuje kraljeva banska uprava v sredo 28. julija t. l. komisij-sko razpravo v Toplicah v svrhu ustanovitve

prispevnega sklada. Komisija se sestane na določeni dan na železniški postaji v Strazi.

Kopalnica sežija v Toplicah je v polnem razmahu. Že več let ni bilo tako mnogo obiska, kot je letos. Tako, da so že dalje časa do malega oddane vse sobe za goste. Vsi kopalniški gostje ne morejo dovolj prehaliti zdravilne moči naše termalne vode. Če bo, kakor se čuje, kupila zdravilišče kr. banska uprava, pa je našemu kopalnišču zagotovljena še sijajna bodočnost, ker so dani vsi pogoji za vsestranski razvoj zdravilišča.

Litija

Sokolske vesti. Pogreba ponesrečenega brata Maleja v Bohinju so se udeležili naši Sokoli v svečanih krojih in z društvenim praporom. V sredo, dne 9. julija se je na društveni seji poslovlil v imenu »Sokola« starosta g. dr. Jos. Kreul od odhajajočega brata N. Fincingerja, ki je odšel na svoj novi dom v Sklendrovec. Dasi-ravno obrtnik, je bil brat Fincinger ves čas od ustanovitve »Sokola« pa do svetovne vojne njegove tehnične voditelj in podstarosta. Deloval pa je ves čas svojega bivanja med nami za »Sokola« nad vse požrtvovalno in z njim smo izgubili ne samo izbornega telovadca ampak naš je na društvenih sejah mnogokrat presenečal s svojimi stvarnimi nasveti in predlogi. — Starosta »Sokola« in notar g. dr. Josip Kreul je odšel na enomesečni službeni dopust.

Vrhnika

Nezgod. Že od nekdaj je poznana gostilna »Mantua« s svojim velikim dvoriščem, na katerem sleherni nedeljo balinajo od ranega jutra pa do pozne noči vrhniški balinarji. In kakor pri vsaki zabavi, tako se tudi pri balinanju zbira množica radovedneži, ki opazujejo igro. V nedeljo je bil med temi radovedneži tudi pekovski pomočnik trdnice Paškulini. Da bi bolje videl, je zlezal na drog, ki ga je postavilo vrhniško sokolsko društvo, in na katerem telovadji zvečer Sokoli ter se pripravljajo na prireditve, ki se bo vršila v nedeljo. Nenadoma je pa fantu zanjanko opore in je vznal padel z droga na tla, kjer je obležal nezavesten. Hitro so mu priskočili na pomoč. Večjih poškodb ni dobil.

Zlata poroka. V nedeljo je obhajal svojo zlato poroko znani posestnik Matija Jurca v Podlipi. Cerkvena slavnost se je vršila ob treh popoldne. Prišlo je tudi polno svatov. Domači župnik je opravil cerkveno ceremonijo ter »zlatemu« ženinu in nevesti prav iskreno čestital. Po poroki so imeli gostovanje, na katerem je paru v iskrehih besedah nazdravil vrhniški lekarnar g. mag. S. Hočevar ter jima želel še mnogo let skupnega življenja v zdravju in zadovoljstvu. Tej želji se pridružujemo tudi mi.

Cerknica

Potovalni voz se je prevrnil. V ponedeljek se je selli kino Rdečega križa iz Starega trga na Rake. Med potjo so se z vozovi ustavili nekoliko v Cerknici. A ko so hoteli nadaljevati pot, se jim je čez most prevrnil glavni voz, podoben vagonu. Najbolj se je poškodovano kino-aparat in klavir. Kino-podjetnik ceni škodo na nekaj desetsto dinarjev.

Baletni večer, ki bi se moral vršiti v nedeljo zvečer v Sokolskem domu, je bil zaradi pogreba br. Antona Maleja, preložen na nedoločen čas.

Na Malejev pogreb je odšlo iz Cerknice precejšnje število Sokolov s svojim praporom.

Italijanskega vojaka so ujeli v nedeljo graničarji na našem ozemlju. Mislil je v prostovoljno popihati čez mejo. Prišel je v vojaški obleki in z bajonetom. Pravi, da bi rad ostal pri nas. Pred kratkim so tudi ujeli enega mlilnika in tudi ta bi rad ostal pri nas.

Pod konja je prišel neki fantek iz Cerknice. Srečo je imel, da ga ni konj pohodil ali obrcal. Dobil je samo nekaj prask.

Vpliv rudarske krize na občinsko gospodarstvo

Trbovlje, 19. julija 1930.

Skoro dnevno priobčujejo listi javnosti težko stanje, v katerem se nahaja delavstvo in z njim ostalo prebivalstvo v rudniškem revirju zaradi krize v rudarski industriji. Nedavno smo med drugimi omenili, da bo rodila ta kriza težke posledice tudi v eni najvažnejših socialnih ustanov rudarskega delavstva, v Bratovski skladnici, ker bo njena pokojninska blagajna zaradi številnih vpokojitev pasivna. Če bo pa ta kriza trajala še dalje, bo povzročila še težje pretresljaje tudi v našem občinskem gospodarstvu. Občinski proračun za leto 1930, ki sicer še ni odoben, znaša okrog 4.800.000 Din. Dohodki trošarine na opojne pijače, ki so predvideni v proračunu z zneskom preko 1.070.000 Din, kakor tudi občinske določke na državnih davek z zneskom okrog 3.250.000 Din, so namreč postavljene v proračun na podlagi dohodkov poslovnega leta 1929, ko je bila konjunktura v rudarski industriji na višku. Jasno je, da se bodo dohodki v letu 1930 občutno skrčili, zlasti ker se z sigurnostjo računa, da bo davčna uprava predpis za bodoče leto zaradi krize znatno znižala, s čimer bo naravno tudi občinska določka zmanjšana. Je to tudi povsem pravilno, kar so trgovci, obrtniki in gostilničarji zaradi redukcij delavstva in praznovanja delavnikov najtežje prizadeti. Radi tega bo treba uvesti sistematično štednjo v vseh panogah občinskega gospodarstva. Najtežje obremenjujejo občinske finance njeni dolгови, ki znašajo okrog 11.930.000 Din. Ti dolгови so nastali s posojili, ki jih je najela prejšnja občinska uprava v letih 1927, 1929 in 1930, in katerih anuitele znašajo v izdatkih letnega proračuna okrog 1.467.000 Din, t. j. 30% celotnega proračuna. Edino posojilo iz leta 1922 za šolsko poslopje v Trbovljah v znesku okrog 344.000 Din je bilo najeto od drugih občinskih gospodarjev. Res je prejšnja občinska uprava zgradila v skoro štiri letni delovni dobi mnogo več kot vse njene prednice, toda poudariti je treba, da se je vsaka občinska uprava kolikortoliko ozirala in morala ozirati na poslovne in socialne prilike v rudarski industriji. Ko je prev-

zel prejšnji občinski odbor upravo v svoje roke, je pričel izvajati svoj velikopotezni komunalni program. Zgradil je moderno meščansko šolo s telovadnico, adaptiral staro stanovanjsko hišo na Piškovec v lepo vilo, v kateri naj bi stanovali uradniki sreske ekspoziture, ki bi se imela ustanoviti v Trbovljah. Nadalje je zgradil šest stanovanjskih hiš za upokojence, zgrajena je bila nova moderna hladilnica, v modernem stilu se je uredil tržni prostor s številnimi stojnicami, dalje se je zgradilo veliko moderno opremljeno letno in zimsko kopalnišče, stanovanjska hiša za učiteljstvo meščanske šole, velika hiša za upokojence v Hraštniku, v kratkem pa se bo pričela graditi na tržnem prostoru nova klavnica.

Tudi personalni izdatki so se znatno povečali. Prejšnja uprava je nastavila stavbnega in socialnega referenta. Pri hladilnici je bil nastavljen strojnik, pri kopalnici pa kurjač, ustanovljeno je bilo tudi mesto podžupana, ki preje ni obstajalo. Ob priliki uspostavitve občinskega pogrebnege zavoda, je bil nastavljen nov upravnik. Dalje je bil nastavljen drugi sel za raznašanje uradnih aktov, pozivov itd.

V načrtu je še gradnja nove šole v Hraštniku, za katero je že najeto posojilo v znesku 5.000.000 Din, ki obremenjuje občinski proračun letno z okoli 530.000 Din. Nadalje gradnja nove šole Trbovlje-Vode z zneskom 6.000.000 in novega vodovoda v Hraštniku, ki bi stal okrog 2.500.000 Din. Slednji dve vsoti bi morali še najeti.

Seveda so ti načrti zaenkrat še ne bodo dali realizirati, ker se bo — kakor že omenjeno — vsled krize davčni predpis za prihodnje leto gotovo znižal, zato lahko pride ravnovesje občinskega proračuna v nevarnost. Uvesti bo torej treba absolutno racionalno štednjo v vseh panogah občinskega gospodarstva, da se rešijo občinske finance in gospodarstvo iz težkih neprilik. Treba bo v bodoče voditi dalekovidnejšo komunalno politiko ter se pri tem ozirati tudi na vsakočasno situacijo in gibanje v rudarski industriji, ki naj bo nekak kompas za krmilarje v občinskem gospodarstvu. V bodoče bi kazalo zbrati najprvo potrebna denar, sredstva, in ko bodo zbrana v fondih, šele misliti na gradnjo občanom potrebnih objektov in naprav, ker je ta sistem res priporočljiv zlasti v industrijskih občinah, ki morajo vedno računati s vsakočasno konjunkturo ali stagnacijo v industriji, od katere so njene finance in gospodarstvo v veliki meri odvisne.

Iz sodne dvorane

Gorenjskih fantov huda kri.

Bilo je na velikonočni ponedeljek letos 21. aprila. V Valfanovi gostilni na Černivcu pri Brezjah so sedeli, pili in peli gorenjski fantje v dveh skupinah, trije bratje Bertoncelji in njih bratranec Tone pri eni mizi, a pri drugi Tone Staré, France Vovk in tovariši. Sprva so bili še mirni, a pozneje so se začeli zbadati in zbadanje se je prevrglo v hud prepir. France Bertoncelj je zliil po Francetu Vovku kozarec vina in mu pomazal vso obleko. Slednji se za to ni dosti zmenil. Bertoncelji so okoli 10. zvečer zapustili gostilno. Kmalu za njimi je prišla Starétova skupina. Na cesti pred gostilno se je razvila krvava fantovska bitka. Nekateri so mirili, drugi so pa suvali. Anton Bertoncelj je gledal prelep, potem mu je pa zavrela kri. Potegnil je nož in začel mahati okrog. Težko je ranil z nožem v prsa 30letnega hlapca Antona Staréta, lažje pa Franceta Vovka. Boj je bil nato končan. Epilog te bitke se je večeraj dopoldne vršil pred malim senatom ljubljanskega sodišča v sobi št. 79.

Pred sodnike je ob 11. dopoldne stopil robusten in širokopleč Tone Bertoncelj, rojen 16. januarja 1910. v Mošnjah na Gorenjskem. Državni tožitelj ga je obtožil zločina zoper življenje in telo (§ 178. k. z.) in prestopka zoper življenje in telo (§ 180. k. z.), ker je Antona Staréta v pretepu z nožem težko poškodoval, a Franceta Vovka lahko.

Anton Bertoncelj, ki je bil pred sodniki ponižen kot jagnje, je v svoj zagovor pripomnil:

— Moja družba je kriva. Res je, da sem mahal z nožem, toda drugi so me po glavi tepli, da sem bil ves omamljen. Sploh nisem vedel, kje sem. Eden me je res urezal z nožem v palec. Trije so proti meni skočili, zato sem se z nožem branil.

Glavna priča Anton Staré pa je sodnikom povedal:

— Ko sem prišel iz gostilne, so se že začeli Bertoncelji pripravljati. Hotel sem jih pomiriti, pa sem jo že skupil. Tone Bertoncelj me je 7 krat sunil z nožem. Razparal mi je vso obleko. V bolnici sem bil 6 dni, doma sem ležal 14 dni. Delati nisem mogel 1 mesec.

Predsednik senata je nato prečital izpovedbe še nekaterih prič, nakar je prečital zdravniški izvid, ki pravi, da je Anton Staré dobil v levi prsni kos med 7 in 8 rebrom 8 cm dolgo rano, ki je bila težka in opasna. Dobil pa je tudi več ureznin. Franc Vovk j dobil le ureznine.

Priča France Bertoncelj, ki je izval prepir in pretep, je v preiskavi povedal, da je po pretepu obtoženi Tone sam njim dejal, da se je sam urezal z nožem, da pa je drugače dobro naredil.

— Sedaj slišiš, kakšen je tvoj zagovor o silobranu! Je pripomnil predsednik.

Po kratki razpravi je bil Anton Bertoncelj spoznan za krivega zločinca in prestopka zoper življenje in telo (§ 178. in 180.) ter je bil obsojen na 6 mesecev strogega zapore. Po § 297. k. z. pa ima plačati Antonu Starétu za poškodbo obleke, zdravnika, bolečine in odhod za službo skupaj 3300 Din, a Francetu Vovku za obleko in bolečine 800 Din.

Anton Bertoncelj je bil s sodbo zadovoljen, prosil je sodnike samo, da mu nastop kazni odloži na jesen...

Konec zakonov med otroki v Indiji

Letos so uveljavili v Indiji od 1. aprila dalje nov zakon, ki so ga razni socialni reformatorji v Indiji že zdavnaj zahtevali, da se namreč odpravijo živitve med mladoletnimi dečki in deklicami. Ta zakon se imenuje po njegovem predlagatelju Rai-Bahadar-Har-Bilas-Sarda Sardanov zakon (»Sardan-bill«) in prepoveduje deklicam močiti se pred 14. letom. Zato se imenuje zakon tudi »Child Marriage Prevention-Bill«, t. j. zakon o prepovedi močitve (ženitve) otrok. V zakonodajni skupščini je bil ta zakon sprejet s 67 proti 14 glasovom.

S tem, da je indijska zakonodajna skupščina ta zakon sprejela, je dokazala, da bo kljub volji opozicije vodila boj proti stoletnim navadam in običajem, ki so jih zvesto čuvali konservativni indijski krogi in ki so uživali že nekako versko veljavo. Doslej so namreč pobožni Indijci in mohamedanci v Indiji smatrali za svojo sveto dolžnost, da so svoje hčerke omogli, še predno so dorastle. Pri Indijcih je bila ta navada že jako stara in se da dokazati že v starih bramanskih knjigah, kjer poročajo o deklicah, ki so jih omogli že, ko so bile komaj 8 let stare. Drugi pravni viri pa omenjajo kot najnižjo starost za močitev žensk 4 leta. Običaj porok med otroki v Indiji omenjajo tudi že stari grški pisatelji, ki poročajo o 7-letnih nevestah. Okolnost, da najstarejša indijska literatura zakonov med otroki ne omenja, kaže na to, da tega običaja v stari Indiji še niso poznali, ne da pa se ugotoviti, kdaj so ta običaj vpeljali. Poroka med otroki je seveda samo navidez-

na, simbolična. Otroci, ki so izpolnili vse zapletene ceremonije poroke, se po poroki vrnejo zopet k svojim starišem domov in šele ko dorastejo, postanejo možje in žene. Poroka je torej po našem pravzaprav le zaroka. To se vidi tudi iz tega, ker mora »žena«, ko prestopi prag svojega novega doma, še enkrat opraviti nove poročne ceremonije, ki pa niso tako obsežne in zapletene kakor pri prvi poroki oziroma zaroki. Pravno pa velja dekle že po prvi »poroki« za omoženo in če ima smolo, da umrje njen mož (= zaroučenec) še pred pravo poroko, se ne sme nikdar več omožiti. Prava poroka pa se je vršila navadno, ko so dosegle deklice starost 10—14 let, torej v dobi, ko tudi zgodaj razvita ženska z južnih krajev še ne prenese materinstva brez škode za svoje zdravje.

Zakon med otroki pa je bil v navadi le pri kakih 3 odstotkih bramanov, dočim drugi Indijci tega običaja niso priznavali. Zanimivo pa je, da so se tega običaja zelo oprijeli mohamedanci v Indiji, čeprav ta običaj ni nikjer v koranu utemeljen. Mohamedanski zastopnik v zakonodajni skupščini je dosledno naziranj mohamedancev nastopil jako energično proti odpravi tega običaja in je s svojimi tovariši v znak protesta tudi zapustil zakonodajno skupščino, kar pa ni nič pomagalo.

Dejstvo pa, da so Indijci sami sprejeli tako dalekosežen zakon, dočim se angleška vlada ni zganila, kaže, da ni resnična trditve, da bi bil vsak napredek v Indiji brez Angležev nemogoč.

Od natakarija do prvega tenorista

Na pevskem nebu velike »komične opere« v Parizu se je zableščala ali pravzaprav je zapela nova tenorska zvezda. Novi tenorist se piše Anzani in je bil do nedavnega časa še natakarij, ki ni imel drugega pevskega repertoarja kakor pesmice, ki si jih je naučil po gramofonskih ploščah. Te pesmi je prepeval od zore do mraka, kadar je le mogel. Slučajno pa je prišel v restavracijo, kjer je bil Anzani zaposlen, nekega dne ravnatelj pariške »komične opere«, ki ga je natakarijev glas tako očaral in prevzel, da ga je priporočil ravnateljstvu opere. Po prestani preskušnji glasu so ga sprejeli kot učenca opere na stroške ravnateljstva zavoda.

Novi tenorist je te dni prvič nastopil kot Caravadosi v operi »Tosca«. Občinstvo je bilo očarano in ni dvoma, da bo postal Anzani kmalu eden najslavnejših tenoristov.

Čudodelna zdravljenja

Deset gramov zmlete gramofonske plošče na 1 liter vode.

Moderni zdravniki dandanes ne zdravijo več samo z zdravili, z noži in drugimi instrumenti, ampak poskušajo vplivati predvsem na duševno stanje bolnikov, posebno odkar je znani francoski lekarnar (ne zdravnik) dokazal, da že tudi sama trdna vera prinese zdravje.

Posebno so se lotili godbe, ki naj bolnikom olajša njihovo trpljenje in njihove bolečine. — Prijetni toni godbe odvrta bolnike od misli na njihovo bolezen, da jo lažje prenašajo.

V najnovejšem času so poskusili tudi s knjigami. Seveda težko bolan človek ne sme brati sam, ker bi ga to preveč utrudilo, pri boleznih lažje narave pa dela branje nepretrgovnih knjig naravnost čudeže. Knjige za bolnike pa je treba skrbno izbirati. Bolnikom, ki se radi zaburjajo, ne smemo dajati v roke kriminalnih romanov napete vsebine, že celo pa naj ne dobi bolnik v roke knjige, ki se peča z njegovo boleznijo. Knjige lahke in vesele vsebine so za bolnike najboljše, ker se možgani ne smejo utruditi. Morajo pa biti knjige zanimive in ne dolgočasne, da bolnika zabavajo.

V nekem londonskem muzeju so te dni odprli razstavo, kjer so zbrani vsi predmeti in vse stvari, katerim so praznovani ljudje pripisovali zdravilno moč. Med taka sredstva spada v prvi vrsti sv. pismo, kajti vera, da tisti, ki se dotakne sv. pisma, kmalu ozdravi, je zelo razširjena. Potem so kazali na razstavi verižico modrih biserov. Kdor se tistih biserov dotakne, ne dobi revmatizma oziroma ga kmalu odpravi.

Na zelo čudne načine pa so zdravili ljudi in jih še zdravijo razni mazači. Ženi nekega bolnika je svetoval tak mazač, ki se je obrnila nanj za pomoč, naj obleče svojega moža pože, in naj mu omisli novo, »da ga smrtni angelj ne bo spoznal«. Žena je storila, kakor je bilo naročeno, bolniku pa se bolezen ni prav nič obrnila na bolje. Ona pa kljub temu ni izgubila vere do mazača, ampak se je drugič obrnila nanj. Sedaj ji je svetoval, naj zakolje ob polnoči belega petelina. Ženska je storila tudi to, čudila pa se je zelo, da tudi to ni nič pomagalo.

V Afriki se pa poslužujejo tamošnji zdravniki ali »medicinski močje« povsem drugih metod. Ti močakarji so si ustanovili v najnovejšem ča-

su celo nekako strokovno organizacijo. Da j presojajo razne bolezni s povsem drugačnega vidika kakor naši evropski zdravniki, to se vidi iz poročila nekega misijonarja, ki pripoveduje da so nekemu domačinu odpovedali vsi udje tudi dar govora je izgubil, »vrač« pa mu je pisal prašek, ki obstoji iz zmletih gramofonskih plošč, jemati pa ga je treba na vodi komotive.

Ta način zdravljenja je prav posebna iznajba afriškega zdravnika-vrača, ki je svoje mn nje povedal tako: Če bi pil bolnik samo vo od lokomotive, bi postal tako gibčen kakor lokomotiva, zmleta gramofonska plošča pa mu vrne dar govora! Če so ta sredstva kaj pomagala, tega pa misijonar ne pove.

Velike poneverbe

V pariških finančnih progih je vzbudila vel ko senzacijo vest o premeteni slepariji, ki obšutno zadela pariško podružnico velike »City bank of Newyork«. — Vodja podružnice Villanueva je namreč poneveril nad 1 milijon dolarjev.

Villanueva je star komaj 18 let in je sin b šega venezuelskega poslanika v Parizu. P »National-city-bank of Newyork« je bil nam ščen komaj 6 let, vendar pa je pri podružni banke užival velik sloves kot sin južno-ameriškega diplomata, ki je imel sijajne zveze z bogati mi južnimi Amerikanci, ki so mu radi prepri ščali, da je upravljal in vodil njihove bančne posle. Od vlog, ki so mu jih njegovi bogi znanci izročili, pa je porabil velik del za sebtako da cenijo škodo, ki jo je naredil, na 20 d 25 milijonov frankov. Sleparka pogrešajo že o 7. julija in ni izključeno, da se je sam umori.

Drugo veliko poneverbo je zagrešil likvidator »rusko-avstrijske trgovske in industrijske druž be Rusavstorg« na Dunaju, Ivan Petrovič Smojlov, ki je tudi že pobegnul. O tej poneverl poročajo dunajski listi sledeče:

Predno se je Samojlov pojavil na Dunaju, s je zelo živahno udeleževal med komunisti Berlinu. Samojlov je bil vpisan v trgovski register zgoraj omenjene družbe kot drugi likvidator poleg prvega likvidatorja Müllerja. Začel kom junija bi se bil imel izvršiti obračun. Samojlov pa je odpotoval že precej prej v Berlin seboj pa je vzel ček nižje-avstrijske ekskompi ne družbe, glaseč se na 9700 dolarjev. Ta če bi bil moral položiti pri neki berlinski bank na račun »Rusavstorg« v Moskvi. On pa ček ni izročil na račun, ampak je na podlagi čeka dvignil za sebe 28.000 mark. Poleg tega ček pa je poneveril še za 2000 dolarjev menic. — Splošno sodijo, da je Samojlov odpotoval v Francijo, da se izogne kazenskim posledicam njegove poneverbe. Za njim je izdana od pristojnih oblasti tirilica.

Sodnik (tožniku): Vi torej trdite, da je t robec vaš?

Tožnik: »Da, prav ta mi je bil ukraden!«

Sodnik: »Pa takih robocev je na svetu vendar mnogo? Le pogledajte ta-le moj robec, ta j prav takšen!«

Tožnik: »Že mogoče, saj sta mi bila tudi dv robova ukraden!«

Izhlapljivost.

Zaupana tajnost enači mlademu vinu, k stremi samo za tem, da izbegne in se raz širi.

Na Tirolskem delajo dež!

V mestecu Imst na Tirolskem (v bližini Innsbrucka) so te dni izročili v obrat prvo veliko napravo za škropljenje polja v Avstriji. Pravijo pa, da bodo tej napravi kmalu sledile še druge.

V poljedelstvu so se že od nekdaj trudili, da bi umetno omilili težke posledice suše, trudili pa so se tudi, da bi umetno namakali suhe kraje. Idealnega načina dovajanja vode pa doslej še niso našli. Vse, kar so iznašli in uganili na tem polju, se je izkazalo za predrago, ker je bilo treba pri vseh sistemih zaposliti preveč delovnih sil. Zato so se v glavnem zadovoljevali s prekopi in kanali, v katere so napeljevali vodo že od davnih časov sem. Korist namakanja polja po kanalih pa je bila in je še danes razmeroma majhna. Vzdrževanje takih namakalnih priprav pride namreč silno drago, pa tudi voda se po kanalih ne da razdeliti enakomerno.

Na Tirolskem, kjer so zgradili prvo napravo za umetni dež, je ponekod prav malo padavin, tako da rastline ne morejo uspevati, drugod pa zopet pada dež prav takrat, ko rastlinam nič več ne koristi. Zato so morali na Tirolskem že od nekdaj posvečati vso pažnjo umetnemu namakanju. Umetne struge dovajajo vodo z visokih hribov na pobočja in v ravnino, in ker znajo kmetje sami visoko ceniti pomen vode za svoje poljedelstvo, zato se ne plaše nobenih stroškov, da umetne vodne naprave vzdržujejo v dobrem stanju.

Po vojni so popravili mnogo propadlih vodnih naprav in naredili so tudi dosti novih. Vodne zadrage pa skrbje za to, da pride na vsakega člana zadrage dovolj vode. Uspehi so bili

sicer tu, vendar pa ne toliko, kakršni bi bili lahko, če bi imeli na razpolago umetne padavine.

Zato so začeli že l. 1928. misliti na to, kako bi naredili napravo za umetni dež. Poskusno postajo so napravili v Imstu. Dosti strokovnjakov je odšlo tudi v Nemčijo, kjer so baš takrat gradili naprave za umetni dež kar na veliko. Visoki stroški za take naprave pa so ljudi plašili, da se stvar ni mogla prav razviti, dosegli so pa vseeno lep napredek.

Letos pa je iznašel inženjer Michaëlis poseben »top za dež« (»Regenkanone«). Ta iznajdba je naprave za umetni dež silno pocenila in zato so jo porabili tudi pri poskusni postaji v Imstu. »Top« se imenuje ta iznajdba zato, ker stiskajo vodo v dolgo cev z veliko silo, tako da škropi okoli sebe vodo na 70 metrov daleč. S takim topom je mogoče poskropiti z ene same točke do poldrug hektar sveta. Top dela, kakor bi streljal, neodvisno od dovajanja vode.

Na razpolago pa imajo tudi še aparat, ki brizga vodo na 50 metrov daleč kakor ognjegašna cev. Vode pa je treba temu aparatu dovajati mnogo, visoki pritisk pa proizvaja poseben stroj, vsled česar mora imeti naprava jako močne cevi. Stroški tega aparata so znatno večji kakor stroški za »top za dež«, ki ga je iznašel inženjer Michaëlis. Poleg tega pa imajo tudi manjše aparate za dež na razpolago, ki pa so dobri le za škropljenje vrtov.

Vsi aparati pa so tako narejeni, da se cev za brizganje avtomatično suče. Pri vsakem sunku bruhne »top za dež« okoli 180 litrov vode iz sebe, cev pa se sama vrtil, tako da »dežuje« na razmeroma jako veliko ploskev.

kakor njena senca. Filip Dubois ni pozabil povedati, da je bil povebljen na obed h kardinalu de Bernisu¹ in da je bil to najljubeznivejši gostitelj, kar si jih moremo misliti.

»Poznal sem ga, je dejal Brotteaux, in ne da bi se bahal, lahko rečem, da sem bil nekaj časa med njegovimi najboljši vsakdanjimi gosti: rad je posečal sodrgo. Bil je ljubezniv človek, in dasi se je ukvarjal s pisanjem basni, je bilo v njegovem mezinu več zdrave filozofije kakor v glavah vaših jakobincev, ki hočejo iz nas napraviti krepstneže in bogoliznike. Zares, ljubši so mi naši preprosti popiči, ki ne vedo ne kaj govore ne kaj delajo, kakor ti obsedeni kovači zakonov, ki nas na vse pretege giljotinirajo, da bi nam vtepli v glavo krepst in modrost in češčenje Najvišjega bitja, ki jih je ustvarilo po svoji podobi. V minulih časih mi je bral mašo v kapelici v Hettesu siromak župnik, ki je večkrat dejal, ko se je napil: »Ne govorimo slabo o grešnikih: saj mi nevredni svečeniki živimo od njih!« Priznajte, gospod, da je imel ta očenašar zdrava načela o vladi. Tako bi morali biti zopet in vladati bi bilo treba ljudi take, kakršni so, in ne takih, kakršne bi hoteli imeti.«

Théveninova se je približala staremu Brotteauxu. Vedela je, da je ta človek živel nekoč v razkošju, in njena domišljija je krasila s tem blestečim spominom sedanjo siromašnost bivšega finančnika, ki je bila po njeni sodbi manj ponižujoča, ker je bila splošna in ker jo je povzročil vseobči polom. V njem je gledala radovedno in ne brez spoštovanja ruševine enega tistih plemenitih Krezov, ki so jih vzdihovaje slavile njene starejše vrstnice igralk. Ugajale pa so ji tudi manire

¹ François-Joachim de Bernis, prelat in poet, poslanik, minister zunanjih poslov pod Ludovikom XV, nadškof v Albi-ju, kardinal in slednjič poslanik v Benetkah in v Rimu (1715—1794); op. prev.

te dobričine v bolhasto rjavi, tako ogoljeni in vendar tako snažni suknji.

»Gospod Brotteaux, mu je dejala, da ste se nekaj v svetlih nočeh radi šetali v krasnem parku po mirto-vih gajih z igralkami in plesalkami ob daljnem zvoku svirel in gosli... Ah, kaj ne, te vaše boginje iz Opere in Francoske komedije so bile lepše kakor me uboge narodne igralk?«

»Nikar ne mislite tega, gospodična, je odvrnil Brotteaux, in vedite, da se je našla takrat le ena, ki bi bila podobna vam, bi se bila sama, kot vladarica in brez tekmovalke sprehajala, ako bi bila le zaželela, po tem parku, ki se ga blagovolite tako laskavo spominjati...«

Gostilna pri Zvonu je bila kmečka. Vejica božjega drevca je visela nad glavnimi vrati, ki so vodila na vedno vlažno dvorišče, kjer se pasle kokoši. V ozadju dvorišča se je dvigalo stanovanjske poslopje iz pritličja in enega nadstropja z visoko streho iz mahovite opeke. stene so zakrivali stari rožni grmiči, polni razevelih rož. Na desni so molele igle vodenike nad nizkim vrtnim zidom. Na levi je bila konjušna z zunanjimi garami in skedenj na koleh. K steni je bila prislonjena lestvica. S te strani je tudi v lopi, natrpani s poljedelskim orodjem in čoki, na visoki stari dvokolnici bel petelin straž svoje kokoši. Dvorišče so s te strani zapirali hlevi, prek katerimi se je dvigal nalik slavni mogili kup gnoja, ga je ob tej uri mešala z vilami širša ko daljša deklin slamnato svetlih las. Gnojnica, ki je polnila njene coker, ji je prala boste noge; videti je bilo, kako se v posledkih privzdigujejo njene ko žefran rumene pete. Podbrencano krilo je odkrivalo blato njenih ogromnih kratkih meč. Med tem ko jo je Filip Desmahis gledal in ga je presenečala in zabava ta bizarna igra prirode, ki izgradila to dekle v širino, je gostilničar zaklepal vrata.

»Hoj, Klada, pojdi po vode!«

36

»Torej ne bomo videli Pamele? je vprašal lepi Desmahis.«

Narodno gledališče je bilo zaprto, igralk pa so odpravili v Madelonete, in v Pelagijo⁴.

Ali je to svoboda? je vzkliknila Théveninova ter dvignila svoje lepe, ogorčene oči proti nebu.

Igralci Narodnega gledališča, je dejal Gamelin, so aristokratje, in Françoisov igrokaz stremi za tem, da bi vzbudil obžalovanje po privilegijih plemstva.

»Gospodje«, je dejala Théveninova, »ali res ne morete poslušati nikogar razen onih, ki se vam dobri-kajo? ...«

Proti poldnevu, ko so bili vsi pošteno lačni, se je družbica vrnila v gostilno.

Evarist, ki je stopal poleg Elodije, ji je smehljalje vzbujal spomine na njuna prva srečanja:

»Dva ptička sta bila padla s strehe, kjer so imeli gnezdo, na rob nad vašim oknom. Dajali ste jima jesti v kljunčke; eden je ostal živ in je odletel. Drugi je poginil v gnezdu iz vate, ki ste mu ga bili naredili. »Tega sem imela najrajša,« ste dejali. Tisti dan, Elodija, ste imeli v laseh rdečo pentljo.«

Filip Dubois in Brotteaux, ki sta ostala nekoliko zadaj, sta govorila o Rimu, kjer sta že bila oba, ta leta 72., oni pa ob poslednjih dnevih Akademije. In stari Brotteaux se je še spominjal kneginje Mondragone, ki bi ji bil od srca rad razodel svoje vzdih, da ni bilo grofa Altierija, ki se je prav tako malo genil od nje

Agrarni blok — srednjeevropska agrarna rešitev

Včeraj se je pričela v Sinaji gospodarsko-politična konferenca med Jugoslavijo, Romunijo in Madjarsko v svrhu vpostave agrarnega bloka v srednji Evropi. Budimpeštanski korespondent »Prager Tagblatt-a« poroča svojemu listu razgovor s madjarskim državnim tajnikom prof. dr. Elenér Hantos-om v zadevi agrarnega bloka v glavnem sledeče:

Vladajočo poljedelsko krizo označujemo lahko danes kot svetovni problem; lahko se pridružimo nazoru, da bi se omiljenje te krize vršilo enotno; lahko si pa tudi osvojimo prepričanje, da se v velikih, zaokroženih gospodarskih področjih, v katerih se nahajata produkcija in konsum v medsebojnem ravnesju — agrarni problemi rešujejo neodvisno od ostalega sveta. To poslednjo rešitev zastopam že več let, ker se baš v Srednji Evropi nahajajo poljedelska ozemlja z odvisno poljedelsko produkcijo, kakor tudi gospodarska ozemlja, ki to odvisno produkcijo lahko absorbirajo. S tem so dani vsi pogoji urejene medsebojne izmenjave dobrin, ki omogoča — v prejšnjih časih povdajeno — dopolnilno gospodarstvo. Vsporedba potreb in kritja najvažnejših živilskih potrebščin in krme prikazuje, da se v državah Srednje Evrope produkcija in konsum očitno »zenačujeta«.

Potreba treh industrijskih držav v Srednji Evropi (Nemčija, Češkoslovaška, Avstrija) na žitaricah je tako velika, da bi lahko postala odločilnega pomena za tri izvozne agrarne države (Jugoslavija, Romunija, Madjarska). Skupen presežek vseh treh držav je znašal v letu 1928 na pšenici 25.000.000 q, na ječmenu 10-2 milijona q, na koruzi 41 milijonov q. Temu skupnemu presežku žitaric stoji nasproti uporaba treh zgoraj imenovanih industrijskih držav, od katerih samo Nemčija uvozi letno: 26 milijonov q pšenice, 20 milijonov q ječmena in 13 milijonov q koruze. Dejansko pa je Nemčija uvozila 1.192 iz treh agrarnih držav le 5 milijonov q pšenice, 3 milijone q ječmena in 1-2 milijona q koruze. Češkoslovaška je pri skupnem uvozu 3-2 milij. uvozila iz treh agrarnih držav le 2-3 milij., ostanek pa je krila s

prekomorskim uvozom. Skupen uvoz Avstrije na žitaricah je znašal 2-3 milij., od tega so krile tri agrarne države samo 1-3 milij., ostalo pa prekomorske države. Najslabše je razmerje pri koruzi, pri kateri je znašal skupen uvoz 1-5 milij., kritje držav agrarnega bloka pa samo 560.000 q.

Ni težko dokazati, da bi predstavljal preokret v uvozu žitaric samo nekaj »clearing« agrarnih presežkov v Srednji Evropi in ne bi imel nikakega vpliva na izvoz v prekomorske dežele. Ta uvoz je v ostalem sorazmerno majhen in bi postal z dvigom kupovne sile srednjeevropskih agrarnih držav itak brezpredmeten. Tudi o kakem zastopavljanju domačega poljedelstva v industrijskih državah ne more biti govora, če bi se skrbelo za to, da se v industrijske države uvaža samo primanjkljaj domačih agrarnih pridelkov.

K rešitvi teh vprašanj spada predvsem vprašanje olajšanja izvoza treh sosednjih agrarnih držav v obliki skupnega vnovčevanja lastnih pridelkov. Pri tem se gre v prvi vrsti za to, da se prekomorskemu blagu odvzamejo kontinentalna tržišča, ki si jih je to blago osvojilo v času visoke konjunktore. Dalje bi bilo mogoče s karteliranjem vnovčevanja pridelkov stabilizirati cene, ki bi odgovarjale srednjeevropskim prilikam. Bodoča srednjeevropska gospodarska organizacija bi morala enakomerno vezati dobavitelje in kupce. Gospodarska izmenjava dobrin se giblje danes v Srednji Evropi v nasprotujočih si smereh in brez vsake organične zveze. To gibanje je treba preokreniti v harmonično izpopolnjevanje.

Začasno se bo z odpravo carinskih zaprek najbrže uvedel sistem kontingentiranja. Potem pa se bo na podlagi dobljenih razlik produkcijskih stroškov posameznih držav našel skupen srednjeevropski tarifni sistem, ki bo te razlike izenačil. Seveda bo nadalje potrebno zniveliranje mezd, davkov, socialnih bremen itd., da se doseže predvojno stanje agrarnih držav. Že v prvi etapi pa je potrebno, da se premostijo vse politične zapreke in se polno uveljavijo interesi gospodarske politike.

Gospodarske vesti

× **Zahtevajte naše blago!** Veliko in važno poglavje tvori v našem uvozu blago, katero izdelujemo v enaki ali pa še boljši kakovosti doma, pa ga vendar uvažamo. Naši mlečni izdelki so izborni in jih lahko po precejšnji večini brez strahu postavimo poleg švicarskih in drugih svetovno priznanih, pa vendar ne dobiš doma tega blaga, če ga tudi izrecno zahtevaš, kaj šele, da bi ti trgovec ali gostilničar najprvo ponudil domače blago. Prišlo se mi je v Ljubljani in na Bledu, da na zahtevo nisem dobil n. pr. dobro znanega bobinjskega sira, pač pa je natakarn ponudil švicarski šale ali ementalški, domačega ni bilo. Menda je tudi pri trgovcih podobno. Kje je vzrok temu? Na sejmu sem videl izvrstne kvalitete, koji okus ni zaostajal za najboljšim inozemskim sirom in tudi glede cene je bil sir priporočljivejši nego tuj. Ali je premajhna produkcija, ali pa je trgovska organizacija preokorna, da ne more slediti konsumu? Bodisi eno ali drugo, vsekakor je treba, da to sramotno brezbriznost za naše domače blago odpravimo, saj nas nasproti tujcu postavlja v najslabšo luč, ne glede na slab učinek v naši trgovski bilanci. To pa naj ne velja samo za naše mlečne izdelke, ampak za vse naše blago. Glejte bogate Angleže, bistroumne Nemce, da o Francozih in Italijanih sploh ne govorim. Domače blago je prvo, in če tega ni, šele potem sežejo po tujem blagu, a prvo in vsikdar je samo domače. Naj bo tako tudi pri nas, dobro kakovost naj ščiti carina, kdor pa hoče na vsak način tritati denar, naj kupuje tuje, a tako drago, da bo v carini plačal prispevek za povzdigo domače industrije, izvozno premijo, katero je treba čimprej za nekaj naših proizvodov uvesti. Naj najde naše kvaliteto blago čimprej svojo pot preko meja, predvsem pa trg doma in sicer povsod.

× **Oddaja krovskih del.** Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. julija t. l. ponudbe glede oddaje popravila starih postajnega poslopja postaje Borovnica in tovrstnega skladišča na postaji Rakek. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

× **Oddaja gradbenih del na postaji Zidani most** se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 5. avgusta t. l. pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani. (Natačneje pojasnila in načrte dobe zainteresirani pri omenjenem oddelku.)

× **Gospodarsko delovanje naše vlade.** Te dni se sestane v ministru za socialno politiko pod predsedstvom ministra Preke, konferenca strokovnjakov ministrstva in zastopnikov delavskih zbornic k razpravi o vprašanju brezposelnosti. Strokovno poročilo bo izdelal načelnik ministrstva Hofmanovič. — V poljedelskem ministru pripravljajo osnutek za izvršitev vinskega zakona, s katerim se bo znatno poenostavil postopek pri izvozu vina. — V gradbenem ministru delajo velike priprave za zgradbo avtomatske telefonske centrale v Beogradu. Material je že naročen in prihodnje leto dobi tudi Beograd svojo avtomatsko centralo z 10.000 številkami. — V trgovinskem ministru prične ta teden delo strokovne komisije za izdelavo zakonskega načrta o delniških družbah in o bančnem zakonu.

× **Naš delež na Jungovem posojilu.** Pri razdelitvi reparacijskega posojila je dobila naša država 1-75 milj. dolarjev (t. j. 98.315.000 Din).

× **Pravilnik o poljedelskih svetih.** V predsedstvu vlade delajo na pravilniku o osnovanju poljedelskih svetov pri banskih upravah. V te svete bodo postavljeni najbolj znani strokovnjaki. Imeli bodo nalogo, da skrbijo za povzdigo in po-

speševanje poljedelstva. Pravilnik bo izdelan do konca tega tedna, nakar bo predložen predsedniku vlade v podpis.

× **Za naš izvoz sadja.** Privilegirana izvoznika družba v Beogradu se je dogovorila s svojimi gospodarskimi organizacijami glede izvoza našega sadja. Opozorila jih je, da je pri teh izvoznih treba paziti na kakovost, na sortiranje in na pakovanje. Najmočnejši naš kupec za sadje je Poljska, kamor smo do sedaj izvozili 70 vagonov sadja, največ jabolk in hrušk.

× **Statistika konkurzov.** Ministrstvo pravde je predpisalo neredbo glede vodstva statistike konkurzov in prisilnih poravnav. Ta naredba je nekako dopolnilo k novemu konkurznemu zakonu in zakonu o prisilni poravnavi. S to naredbo se izpolnjuje obična verzija našega drž. statističnega delovanja.

× **Ustanovitev velesejma v Novem Sadu.** Po vzgledu drugih važnejših trgovskih in gospodarskih središč v naši državi se je tudi v Novem Sadu, po inicijativi tamkajšnjih gospodarskih krogov, ustanovila sejemski institucija. Za Novi Sad so dani vsi pogoji, da bo nova institucija tudi dobro uspevala in služila koristim narodnega gospodarstva.

× **Tiskarna novčanic v Beogradu.** Te dni so dospeli posebni stroji za izdelovalnice bankovcev Narodne banke v Topčideru. Delo se začne v tovarni 15. avgusta t. l. Tiskale se bodo najprvo novčanice po 10 Din, potem pa tudi take po 100 Din. Novi bankovci bodo imeli napis »Kraljevina Jugoslavija«. Stari bankovci se bodo potem polagoma vzel iz prometa.

× **Simon Kraus zopet na nogah.** Znani budimpeštanski bankir, bivši predsednik Anglo-madjarske banke Simon Kraus, ki je po lanskem polomu živel na Dunaju, se je pojavil v Romuniji. Pred meseci je pričel razgovore s Ivarjeim Kreugerjem in izdelal načrte za eksploatacijo romunskih gozdov. Njegovi načrti so bili v celem sprejeti. Tako je Kraus zopet važna finančna osebnost v Evropi.

Dobave: Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. julija t. l. ponudbe glede dobave 800 kg železnega minija, 1000 kg firneža, 1000 kg Chromofaga, 300 kg terpentina in 200 kg sikativa. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. julija t. l. ponudbe glede dobave 4000 komadov hrastovih tuljcev; do 29. julija t. l. glede dobave stenskih telefonskih desk in brzojavnih miz. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 23. julija t. l. ponudbe glede dobave 25 komadov ročnih žag in 100 komadov žag za kovino. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 28. julija t. l. ponudbe glede dobave raznega okovja za vrata in okna, glede dobave 1 akumulatorja, 10 komadov žarnic in 3 komadov okov. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled).

Borzna poročila

dne 22. julija 1930.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 22. jul. Amsterdam 22-60, Berlin 13-45-13-48, Bruselj 7-88-17, Budimpešta 9-88-77, Curih 10-95-90, Dunaj 7-96-83, London 27-31, Newyork (kabel) 56-27-56-47, Newyork 56-16 do 56-36, Pariz 22-10, Praga 166-78-167-58, Trst 295-29.

Zagreb, 22. jul. Amsterdam 22-60 bl., Dunaj 7-95-33-7-98-33, Berlin 13-45-13-48, Bruselj 7-88-17 bl., Budimpešta 9-88-77 bl., Milan 294-20

do 296-20, London 273-91-274-71, Newyork ček 56-16-56-36, Pariz 220-90-222-90, Praga 166-78 do 167-58, Curih 1094-40-1097-40.

Beograd, 22. jul. Berlin 13-45-13-48, Dunaj 7-95-33-7-98-33, Budimpešta 9-88-77-99-27, Curih 1094-40-1097-40, London 273-91-274-71, Milan 294-15-296-75, Newyork 56-16-56-53, Pariz 220-90-222-90, Praga 166-78-167-50.

Dunaj, 22. julija. Berlin 169-02, Amsterdam 284-81, Kopenhagen 189-60, Stockholm 190-25, Newyork 707-60, London 34-43-25, Pariz 27-84, Bruselj 98-90, Praga 20-98, Beograd 22-555, Budimpešta 124-09, Bukarešta 4-1088, Varšava 79-355, Sofija 5-1275, Milan 37-065, Curih 137-55.

Curih, 22. jul. Beograd 9-125, Pariz 20-2475, London 25-03, Newyork 514-35, Bruselj 71-90, Milan 26-945, Madrid 59-10, Amsterdam 207-1, Berlin 122-875, Dunaj 72-685, Praga 15-255, Varšava 57-75, Budimpešta 90-215.

Vrednostni papirji.

Ljubljana, 22. jul. Celjska 160-1, Ljubljanska kreditna 122-1, hrv. šted. 905-1, Kred. zavod 170-1, Večje 125-1, Stavbna 40-1, »Sešire« 105, Ruše 280-300.

Zagreb, 22. jul. Drž. papirji: 7% inv. pos. 87-50-88-50 (88), vojna škoda ar. 439-50 do 440, vojna škoda kasa 439-440 (440), vojna škoda avgust 439-440 (440), dec. 440-441, 7% Bler. pos. 87-50-88, 8% Bler. pos. 97-75-98-125 (98), 7% pos. hipot. b. 86-86-50. — Banke: Hrvatska 50 d., Prašedionka 905-910, Udruženja 191-192, Ljublj. kreditna 122 d., Medjunarodna 63 d., Narodna banka 8200-8350. — Industrije: Sečerana Osijek 330-335, Trboveljska 408-411, Slavonija 200 d., Večje 125 d.

Beograd, 22. julija. 7% invest. pos. 91-92, 4% agrar. obv. 57, 7% pos. Hipot. b. 89-25 do 89-50, 7% Bler 89-75-90, 8% Bler 125-150, loterijske srečke 87, Rdeči križ 55, vojna škoda 453, ultimo avgusta 454-50-456, Narodna banka 8370, Beogradska zadruga 7170.

Dunaj, 22. jul. Bankverein 18, Kreditni zavod 47-50, Dunav-Sava-Adria 12-25, prioriteti 91-91, Ruše 35-15, Trbovlje 50, Leykam 4-10.

Notacije naših posojil v inozemstvu.

London, 22. jul. 7% Bler 87-25-87-75.

New York, 22. jul. 8% Bler 96-97, 7% Bler 86-50-87-50 7% Hipot. b. 85-25-85-50.

Žitna tržišča.

Na ljubljanskem tržišču tendenca čvrsta. Zaključen je bil 1 vagon pšenice in 1 vagon ovasa.

Novi Sad, 22. jul. Moka: štev. 6 170-180. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenca: neizpremenjena. Pro met: pšenica 48 vagonov, oves 4 vagona, koruza 101 vagon, moka 17 vagonov, otrobi 1 vagon.

Sombor, 22. jul. Pšenica: baška 79/80 kg 177-5-182-5, gornjebaška 80 kg 182-5-187-5, sremska, slav. 79 kg 167-5-172-5, ban. Tisa šlep 80 kg 182-5-187-5, ban. Bega kanal 79/80 kg 177-5-182-5, ban. Dunav kanal 79/80 kg 177-5 do 182-5, ban. Bega šlep 79 kg 180-185. — Oves: baški, sremski 150-155. — Rž: baška, nova 105-115. — Ječmen: baški, sremski 64/65 kg 105-110, baški, sremski, letni 68-69 kg 120-125. — Koruza: baška 112-5 do 117-5, baška, avgust 117-5-122-5. — Moka: baška Og, Ogg 310-320, št. 2 280-290, št. 3 230-240, št. 6 170-180, št. 7 120-130, št. 8 95-100. — Otrobi: pšen. baški 80-85. — Tendenca: mirna, Pro met: 412 vagonov.

Budimpešta, 22. jul. Tendenca mlačna, promet živahen. — Pšenica: okt. 19-85-19-99 (19-84-19-86), marec 31. 21-66-21-90 (21-65 do 21-66). — Rž: 12-60-12-75 (12-58-12-60), marec 31. 13-95-14-16 (13-92-13-93). — Koruza: julij 16-16-16-45 (16-16-10), avg. 15-75-16-05 (15-77-15-78).

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendenca neizpremenjena. Zaključilo se je: 1 vagon parjene bukovine, 1 vag. jelovih desk, 2 vagona bukovih rezanih drv.

Dunajski živinski trg.

Dunaj, 22. jul. Dogon na današnji trg: 13.240 prašičev, od teh 10.102 mesnata in 3.128 mastnih prašičev. Pro met miren, cene mastnih prašičev neizpremenjene, mesnati prašiči so se pocenili za 5 grošev pri kilogramu.

Širite „Jugoslovana“!

OGLAŠUJTE
v
dnevniku
JUGOSLOVAN

NAJNOVEJŠA KOLESA ZA OTROKE!
TOVARNA PELIKAN
KOLESNI DELI — PNEUMATIKE — EN DETAJL
LAKIRANJE — POKILANJE
EN GROS
Otroški vozički
MARJIN TRG ST. 8
TOVARNA
Ljubljana VII.
SPREJEMA VSA POPRAVILA KOLES IN VOZIČKOV!

Mag. štev. 26195/30

ref. IX.

Razpis

Mestno načelstvo razpisuje

oddajo naprave novega železobetonskega mostu

čez potok Gradaščica na Groharjevi cesti.

Upravičenci morajo pod običnimi pogoji vložiti ponudbe pri gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II., do sobote, dne 26. julija 1930, do 11. ure dop. Vsi potrebni in razpisni obrazci in načrti se dobe od 21. julija 1930 naprej med uradnimi urami pri imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 17. julija 1930

Županov namestnik: Dr. Zarnik I. R.

Sport

Zanimivosti iz Montevidea

V pondeljek je bil v Montevideu počitek, kar so listi izrabili in prinesli razna uganjanja in kombinacije o odločilnih tekmah. Kljub temu, da zelo cvete lokalni patriotizem za domači team, se stavijo na Jugoslavijo velike svote, večje kot na Argentino in Zedinjene države. Velika večina resnejših športnikov ima Jugoslavija za favorita — pokazala je povsem modern in smiselna nogomet, združen s fino taktiko in velikim znanjem.

Domnevajo, da je pričakovati v torek velikih presenečenj. Romunija bo Uruguayu zelo trd oreh, kljub temu, da je handicapirana radi izgube izvrstnega branilca Steinerja, ki si je zlo mil nogo in po operaciji še vedno čuva bolniško posteljo. Savezni kapetan Uruguayu bo popolnoma spremenil moštvo, namesto zvezdnikov obeh olimpijad, ki žive le še od slave, bodo postavljeni mladi igralci: Mazali-Tajera, Maskeroni-Rioflo, Carvo, Melouo-Dorado, Castro, Anselmo, Iriatze, Saldombide. To je v celoti B team, ki je pri preiskusnji tekmi porazil s 3 : 0 A team, ki je igral v Peru v postavi: Balestro-Nasazi, Racoba-Andrate, Fernandez, Gestido-Urdinaran, Scarone, Petrone, Cea, Condulco. Kapetan je prepričan, da bodo mlajši igralci z velikim navdušenjem in ostrije.

Čile in Romunija imata igrati v torek defenzivno proti Argentiji oziroma Uruguayu, hoteč doseči rezultat 0 : 0, kar bi radi boljše razlike golov zadostovalo, da prideta v finale. Radi tega se je pojavila velika nervoznost posebno pri Argentiji. Pravijo, da bi bil to velikanski udarec za blagajno, ker bi finale Uruguay-Argentija najbolj »vleklo«. Za Uruguay je zmaga častna stvar, ker bi se sicer osmešila pred svetom.

Naši igralci se počutijo izredno dobro. Djokič je zopet zdrav in bo lahko igrati v finalu. Njih kondicija je sijajna, poznajo do najmanjše podrobnosti vse svoje nasprotnike in čakajo z zaupanjem odločilne tekme. Velik vtis so napravile na igralce številne brzozjavne čestitke iz domovine. Naši so v pondeljek posetili ranjenega Steinerja v bolnici, za kar se jim je toplo zahvalil romunski kapetan.

Uruguay-Romunija 4:0

Pariz, 22. julija. AA. Havas poroča iz Montevidea, da je pri današnji tekmi med reprezentanco Uruguaya in Romunijo zmagalo uruguayško moštvo s 4 : 0.

Damski lahkotletski meeting Ilirije

S. K. Ilirija je priredila preteklo soboto meeting za juniorke, kar je po dvehletnem odmoru prva tovrstna damska prireditelj v Ljubljani. Nekateri rezultati so bili prav dobri, tekalščice je bilo premeško. Nastopile so izključno atletične Ilirije.

60 m: 1. Kezele 9-2, 2. Petrič, 3. Janežič, 100 m: 1. Janežič 14-6, 2. Kezele, 3. Pustišek M. 80 m zapreke: 1. Kezele 16-1, 2. Janežič, 3. Petrič. Stafeta 4 × 60 m: 1. Ilirija I. (Pustišek M., Petrič, Kezele, Janežič) 35-6, 2. Ilirija II. (Krogla: 1. Jerina 8-61 m, 2. Petrič 8-345 m, 3. Kezele 8-09 m, Disk: 1. Jerina 8-91 m, 2. Kezele 23-925 m, 3. Erath 21-45 m. Kopje: 1. Pustišek R. 19-73, 2. Stadler. Skok v višino: 1. Pustišek M. 1-25 m, 2. Kezele, 3. Pustišek R. obe 1-20 m. Skok v daljino: 1. Pustišek M. 4-16 m, 2. Kezele 4-02 m.

Prvenstvo Z. P. P., ki se je vršilo v Karlovcu na Korani, si je priborilo Karlovačko sportsko združenje. V waterpolu je zmagala Viktorija (Sušak). Rezultati so bili v splošnem slabi, najboljši je uspeh Frankovića (Gradjanski, Karlovac) v plavanju 200 m prsno s časom 3 : 07.

Madjarska : Nemčija 3 : 0. V Dresdenu je premagalo waterpolo moštvo Madjarske s 5 : 3 (5 : 1) Nemčijo. V štafeti 4 × 100 m je rabila Madjarska 4 : 07-3, Nemčija 4 : 11-3; v štafeti 4 × 200 m Madjarska 9 : 40, Nemčija 9 : 48. Sevnica. V nedeljo je gostovalo v Sevnici moštvo S. K. Brežice, ki je odigralo prijateljsko tekmo z domačim S. K. Sava, ki je nastopil brez Kastelica, Kunstlerja in Ljubiča. Rezervir so se zelo dobro odrezale. Rezultat 3 : 5 za domačine. Sodnik zadovoljiv.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

V. No. 4074. 1703—3—2

Razglas o licitaciji

Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem gradbenih del pri novi zgradbi kmetijske gospodinj-ske šole v St. Juriju ob juž. žel.

I. javno pismeno ofertno licitacijo na dan 12. avgusta 1930. ob enajstih,

pri tehničnem razdelku sreskega načelnik-stva v Celju. Istotam se dobivajo med urad-nimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki proti plačilu napravnih stroškov.

Ponudbe se glase tako, da podajo v od-stotkih (tudi z besedami) popust na vsi te odobrenega proračuna, ki znaša: za

1. Zidarska in betonska dela Din 480.120/33
2. tesarska dela 47.419/95
3. krovsko dela 14.739/24
4. kleparska dela 9.169/35
5. mizarska dela 48.653/60
6. steklarska dela 7.936/60
7. pleskarska dela 13.715/26
8. slikarska dela 5.687/36
9. pečarska dela 14.700/—
10. vodovodno instalacijo 23.353/80
11. električno instalacijo 10.924/60

skupaj Din 676.420/09

Podrobnosti razpisa so razvidne iz raz-glasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasi deski tehničnega razdelka pri sreskem načelnikstvu v Celju.

Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 17. julija 1930.

I. No. 7039.

Razpis.

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se razpisujejo v območju okrajnega cestnega od-bora v Gornjem gradu štiri službena mesta ba-novinskih cestarjev, in sicer:

1. mesto na banovinski cesti Lubno—Luče—Solčava od km 6:00 do km 13:00; 3. mesto na banovinski cesti Gornji grad—Nazarje—Kokerje za sledeče cestne proge: 1. mesto od km 0:00 do km 6:00, 1. mesto od km 6:00 do km 12:00, 1. mesto od km 0:00 do km 1:00.

Prosilci za ta mesta morajo izpolnjevati po-goje iz čl. 2. uredbe o službenih razmerjih drž. cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravičnimi in zadostno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpri-čevalo, dokazilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo, navrstveno izpri-čevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zbog kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni usposobljeno-sti), je predložiti najkasneje

do 15. avgusta 1930.

kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Ljubljana, dne 17. julija 1930.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

I. No. 7040.

Razpis.

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se razpisuje v območju okrajnega cestnega odbora v Gornji Radgoni sedem službenih mest ba-novinskih cestarjev, in sicer:

2. mesti na banovinski cesti: Rogatec—Majšperk—Ptuj — Sv. Božek—Senarska—Gornja Radgona in sicer 1. mesto od km 0:00 do km 5:00 in 1. mesto od km 5:00 do km 10:063;

1. mesto na banovinski cesti: Grabonoš—Ra-denci-brod—Petejanci—Gederovci od km 5:00 do km 9:044;

2. mesti na banovinski cesti: Ivanjci—Terbe-govci—Berkovci—Ključarovi in sicer 1. mesto od km 0:00 do km 3:650 ter na cesti Sv. Jurij—Bučevci od km 0:00 do km 2:00, in eno mesto od km 3:650 do km 8:50;

1. mesto na banovinski cesti: Terbegovci—Mostje—Pacince—Dornava od km 0:00 do km 4:060;

1. mesto na banovinski cesti: Ormož—Gornja Radgona—Cmurek—državna meja od km 48:500 do km 53:500.

Prosilci za ta mesta morajo izpolnjevati po-goje iz čl. 2. uredbe o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravičnimi in zadostno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpri-čevalo, dokazilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo, navrstveno izpri-čevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zbog kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni usposobljeno-sti), je predložiti najkasneje

do 15. avgusta 1930.

kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Ljubljana, dne 17. julija 1930.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

I. No. 7041.

Razpis

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se razpisujejo v območju okrajnega cestnega od-bora Sv. Lenart v Slov. goricah štiri službena mesta banovinskih cestarjev, in sicer:

1. mesto na banovinski cesti Gornja Radgo-na—Ptuj—Rogatec od km 6:500—13:200;

1. mesto na banovinski cesti Hrastovec—Sv. Barbara—Vurberg od km 0:00 do km 6:00;

1. mesto na banovinski cesti Sv. Lenart—Sv. Rupert od km 0:500 do km 10:500;

1. mesto na banovinski cesti Malna—Sv. Ja-kob od km 0:00 do km 3:00.

Prosilci za ta mesta morajo izpolnjevati po-goje iz čl. 2. uredbe o službenih razmerjih drž. cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5— Din kolkovane prošnje, opremljene s pravičnimi in zadostno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpri-čevalo, dokazilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo, navrstveno izpri-čevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zbog kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni uspo-sobljenosti), je predložiti najkasneje

do 15. avgusta 1930.

kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Ljubljana, dne 17. julija 1930.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

I. No. 7042.

Razpis.

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se razpisujejo v območju okrajnega cestnega od-bora v Ljutomeru tri službena mesta banovinskih cestarjev, in sicer:

1. mesto na banovinski cesti: Pristava—Ver-žej—Stara nova vas z odcepom na most pri Veržej, Pristava—Sv. Martin od km 5:500 do km 11:00;

1. mesto na banovinski cesti: Logarovci—Ge-derovci—Radislavci—Moravci—Zogorci od km 0:00 do km 6:00;

1. mesto na banovinski cesti: Kamenščak—Saveli—Spuhle od km 0:00 do km 5:403.

Prosilci za ta mesta morajo izpolnjevati po-goje iz čl. 2. uredbe o službenih razmerjih drž. cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5— Din kolkovane prošnje, opremljene s pravičnimi in zadostno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpri-čevalo, dokazilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo, navrstveno izpri-čevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zbog kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni uspo-sobljenosti), je predložiti najkasneje

do 15. avgusta 1930.

kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Ljubljana, dne 17. julija 1930.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

I. No. 7043.

Razpis.

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se razpisujejo v območju okrajnega cestnega od-bora v Murski Soboti dve službeni mesti ba-novinskih cestarjev, in sicer:

1. mesto na banovinski cesti: Krajna—Can-kova—Sotina za progo od km 9:00 do km 13:500;

1. mesto na banovinski cesti: Krajna—Sotina od km 4:500 do km 9:00 in na banovinski cesti: Cankova—Radgona od km 0:00 do km 0:800.

Prosilci za ta mesta morajo izpolnjevati po-goje iz čl. 2. uredbe o službenih razmerjih drž. cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5— Din kolkovane prošnje, opremljene s pravičnimi in zadostno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpri-čevalo, dokazilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo, navrstveno izpri-čevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zbog kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni uspo-sobljenosti), je predložiti najkasneje

do 15. avgusta 1930.

kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Ljubljana, dne 17. julija 1930.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 293/30.

Dražbeni oklic.

Dne 6. avgusta 1930. ob pol de-setih, bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Gomilsko, vl. št. 69, 195, 206; k. o. Šmatevž, vl. št. 110, 151; k. o. Podvrh, vl. št. 174.

Cenilna vrednost: 126.226 Din; vrednost pritlikline: 5770 Din; najmanjši ponudek: 84.151 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasi sodišču najpozneje pri dražbe-nem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede ne-premičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž-beni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče na Vrskem, dne 3. julija 1930.

E 176/30—14.

1717

Dražbeni oklic.

Dne 14. avgust 1930. ob de-ve-tih, bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Kozje, vlož. št. 78, in sicer najprvo v skupinah:

- I. skupina cenilna vrednost Din 9031—, najmanjši ponudek Din 6050—.

- II. skupina cenilna vrednost Din 4965—, najmanjši ponudek Din 3350—.

- III. skupina cenilna vrednost Din 1742-25, najmanjši ponudek Din 1180—.

- IV. skupina cenilna vrednost Din 149.145, najmanjši ponudek Din 74.600—.

- V. skupina cenilna vrednost Din 167.727-20, najmanjši ponudek Din 112.000—.

- VI. skupina cenilna vrednost Din 15.292, najmanjši ponudek Din 10.200—.

Nato se prodaja nepremičnina kot ce-lota, to je skupine 1 do 6 v cenilni vredno-sti Din 347.903—, najmanjši ponudek Din 232.000—.

Vrednost pritliklin Din 4800—.

Obvelja najboljši ponudek.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasi sodišču najpozneje pri dražbe-nem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede ne-premičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž-beni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kozjem, odd. II., dne 5. julija 1930.

E IX 2519/30—8.

1715

Dražbeni oklic.

Dne 22. septembra 1930. ob de-setih, bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Ruše, vl. št. 338.

Cenilna vrednost: 30.820 Din; najmanjši ponudek: 15.410 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasi sodišču najpozneje pri dražbe-nem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede ne-premičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž-beni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX., dne 13. julija 1930.

Ne I 341/30.

1718

Prostovoljna dražba nepremičnin.

Na predlog lastnikov g. Marije Flego iz Celja in Mastnaka Franceta po svoji skrb-nici na čin, Mastnak Mariji iz Račice, se prodajo na javni dražbi spodaj navedene nepremičnine za pristavljeno izključno ceno dne 9. avgusta 1930. ob pol de-ve-tih, kot celota. Dražba se vrši pri okraj-nem sodišču v Laškem, soba št. 9.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprej-mejo. Zastavne pravice na zemljišču zava-rovanih upnikov ostanejo nedotaknjene. Od kupnine se plača samo tisti del v gotovini, ki ostane od cele vsote po odračunanju prevzetih bremen. Za potrditev prodaje imajo lastniki osem dni premisleka.

Izkupilo prodaje je v roku 14 dni po odobritvi položiti pri sodišču.

Ostali pogoji prodaje in plačevanja se smejo vpogledati pri podpisnem sodišču med uradnimi urami.

Posedstva vl. št. 88 in 185 k. o. Loka pri Zidanem mostu z enonadstropno stanovanjsko hišo št. 6 v Račici, hlevom, kozolcem in svinjakom, njivami v izmeri 1 ha 08 a 58 m², vrtom v izmeri 7 a 15 m², travnikov v iz-meri 12 a 08 m², pašnikov v izmeri 13 a 63 m² in gozdov v izmeri 1 ha 08 a 66 m². Izključna cena znaša Din 20.000—, pod tem zneskom se ne bo prodalo.

Vadij znaša Din 2000—.

Zdražitelj prevzame služnost stanovanja in prevzika za Franceta Mastnak star. in služnost stanovanja za Terezijo Mastnak brez zaračuna na najvišji ponudek.

Okrajno sodišče v Laškem odd. I., 21. junija 1930.

Vpisal v trgovinski register.

I. Vpisale so se nastopne firme:

341. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 11. julija 1930.

Besedilo: Bežalin, družba z o. z.

Obratni predmet: Izdelovanje in prodaja brezalkoholnih pijač, kakor citronade, oranžade itd.

Družbena pogodba z dne 12. junija 1930., opr. št. 2.802.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Visokost osnovne glavnice: Din 5000—.

Na to vplačani zneski v gotovini: 5000 Poslovodje: Kelemen Zvonimir, zasebnik v Zagrebu, Mihanovičeva ulica 14 in Koce Ivan, zasebnik v Ljubljani, Janez Trdinova ulica št. 8.

Za namestovanje upravičen: Družbo za-stopa in njeno trdiko podpisuje vsak po-slovodja posamič na ta način, da pristavi od kogarkoli pisanemu, natisnjenemu ali s pečatom odtisnjenemu besedilo trdke svoj podpis; prokuristi podpisujejo družbo z enim poslovodjo kolektivno in sicer vse-lej s pristavkom, ki označuje prokuro.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Firm. 1130/30 Rg. C IV. 171/1.

342. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 11. julija 1930.

Besedilo: Hlebš Jakob družba z o. z. Obratni predmet: Izvrševanje pleskarske in soboslikarske obrti, nakupovanje za to potrebnih surovin in orodja.

Družbena pogodba z dne 30. junija 1930., opr. št. 8961.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Visokost osnovne glavnice: Din 20.000—.

Na to vplačani zneski v gotovini: 10.000 dinarjev. Družabnik Hlebš Jakob prinese v družbo kot osnovno vlogo svoj pleskarski inventar, vreden Din 10.000—.

Poslovodje: Hlebš Jakob, pleskarski moj-ster v Ljubljani, Hradskega vas št. 39; Starič Josip, sobni slikar v Ljubljani, Pot v Zeleno jamo št. 14.

Za namestovanje upravičen: Družbo za-stopata in njeno trdiko podpisujeta oba poslovodji kolektivno, tako, da pod bese-dilo trdke, ali kakor koli pisano, tiskano ali s štampljko odtisnjeno, pred-stavljata vsak svoj lastnoročni znak. Postav-ljeni prokurist podpisuje kolektivno z enim poslovodjo na isti način, vendar z označbo prokure.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Firm. 1189/30 Rg. C IV. 179/1.

343. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 11. julija 1930.

Besedilo: Jugo-Spidol, družba z o. z. Obratni predmet: Prodaja na debelo in drobno olja, mazalnice, ter mazalnic in drugih vrst olj.

Družbena pogodba z dne 18. junija 1930., opr. št. 16.711, in je ustanovljena za nedo-ločen čas.

Visokost osnovne glavnice: Din 60.000. Na to vplačani zneski v gotovini: 60.000 dinarjev.

Poslovodje: 1. Heinrich Minko, trgovec v Ljubljani, Gosposvetska cesta 13, 2. Heinrich Stanko, trgovec v Starem dvoru pri Škofji Loki.

Za namestovanje upravičen: Družbo za-stopata in njeno trdiko podpisujeta po dva in dva izmed poslovodij in sicer na ta na-čin, da pristavita pod pisano, tiskano ali s štampljko odtisnjeno besedilo trdke last-noročno svoja podpisa.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Firm. 1191/30 Rg. C IV. 183/1.

344. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 11. julija 1930.

Besedilo: »LUX, družba z o. z.« Obratni predmet: Razpečava lestencev trdke »LUX, d. d.« v Zagrebu pod isto zaščitno znamko in prodaja tehničnega in elektrotehničnega materiala na drobno in na debelo.

Družbena pogodba z dne 27. junija 1930., opr. št. 16.753, in je sklenjena za nedolo-čen čas.

Visokost osnovne glavnice: 30.000 Din. Na to vplačani zneski v gotovini: 30.000 dinarjev.

Poslovodje: 1. Heinrich Minko, trgovec v Ljubljani, Gosposvetska cesta 13; 2. Hein-rihar Fran ml., veleindustrialec v Ljublja-ni, Gosposvetska cesta 13 in 3. Baebler Vik-tor, trgovec v Ljubljani, Langusova ulica 26.

Za namestovanje upravičen: Družbo za-stopata in njeno trdiko podpisujeta po dva in dva izmed poslovodij in sicer na ta na-čin, da pristavita pod pisano, tiskano ali s štampljko odtisnjeno besedilo trdke last-noročno dva izmed poslovodij svoja pod-pisa.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Firm. 1190/30 Rg. C IV. 181/1.

345. Sedež: Vič.

Dan vpisa: 11. julija 1930.

Besedilo: R. in M. Zafker, družba z o. z. Obratni predmet: Generalno zastopstvo trdke Hansen & Weis v Chemnitzu za Jugoslavijo in t. ma z vsemi izdelki te trdke, zlasti zračnimi kompresorji.

Družbena pogodba z dne 24. junija 1930., opr. št. 14.454.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Visokost osnovne glavnice: 10.000 Din. Na to vplačani zneski v gotovini: 10.000 dinarjev.

Poslovodje: Zaloker Rudolf, trgovec, Viš-Glince, Tržaška cesta št. 8;

Varšek Ljudmila, zasebna uradnica istotam.

Za namestovanje upravičen: Družbo zastopa in njeno tvrdko podpisuje vsak poslovodja samostojno na ta način, da pristiavi svoj podpis pisanemu, tiskanemu ali s pečatom odtisnjenemu besedilu firme.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Firm. 1168/30 Rg. C IV. 173/1.

II. Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

346. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 12. julija 1930.

Besedilo: Centralna mlečevalnica za živo in zaklano živino, družba z o. z.

Na podlagi r. t. s. p. zapisa z dne 16. junija 1930. posl. št. 8926, se je izpremenil § 10 družbene pogodbe in se sedaj glasi:

§ 10.

Poslovodstvo družbe obstoji iz enega ali več poslovodij, katere imenujejo družabniki na obnem zboru, ki sklepom, storjenim po § 34. zakona z dne 6. marca 1906. št. 58 dr. zak.

Ako je imenovan samo en poslovodja, zastopa isto družbo na zunan samostojno. — Ako pa imenujejo družabniki več poslovodij, določijo tudi način zastopanja družbe v dotičnem sklepu.

Družba se podpisuje na ta način, da podpisuje, ako je imenovan samo eden poslovodja, tvrdko tako, da se pod od kogarkoli pisano oziroma tiskano ali s stampiljo natisnjeno besedilo tvrdke podpisuje s svojim lastnoročnim znakom. — Če pa je postavljenih več poslovodij, pa določijo hkratu družabniki s sklepom način podpisovanja istih.

Prokurist, ki je postavljen za celokupno podjetje, podpisuje na isti način kakor poslovodja, vendar mora svojemu podpisu pristaviti vedno prokuro označujoči pristavek.

Vpiše se poslovodja: Vokač Fran v Ljubljani, Krekov trg 10.

Izbršeta se poslovodji: Ramovš Fran in Kovač Franc.

Prokura za celokupno podjetje se je podelila Vokaču Otonu v Ljubljani.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 1. julija 1930.

Firm. 1139/30 Rg. C I 135/31.

347. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 12. julija 1930.

Besedilo: Ilirija, družba z o. z.

Glasom notarskega zapisa z dne 5. junija 1930., opr. št. 8905, se je spremenila družbena pogodba z dne 6. decembra 1920., opr. št. 20.607, v točki 4.

Obratni predmet je:

a) trgovina s kurivom vseh navadnih in industrijskih vrst, z lesom in lesnimi izdelki in vsemi stavbenimi potrebščinami;

b) odaja prostorov in najem za vskladičenje vseh vrst blaga in predmetov;

c) prevzem vsakovrstnega blaga za vskladičenje, v shrambo in komisijsko prodajo.

Vpiševa se poslovodji: Bartol Fran, lesni trgovec v Ljubljani, Pred Škofijo št. 13, in Škrbec Franjo, lesni trgovec v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6.

Izbršeta se poslovodji: Uran Fran in Škerlep Fran.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Firm. 1176/30 Rg. C I 116/19.

348. Sedež: Smartno pri Litiji.

Dan vpisa: 12. julija 1930.

Besedilo: Franc Izgoršek, tovarna poštva in stavbenih del ter elektrarna, Smartno pri Litiji.

Izbršeta se prokuristinja Izgoršek Amalija. Vpiše se prokuristinja Izgoršek Irma, žena tovarnarja v Smartnem pri Litiji.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Firm. 953/30 Rg. A III. 86/2.

349. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 12. julija 1930.

Besedilo: Kranjska hranilnica.

I. Izbršeta se člani upravnega odbora: Ivan Avsenek, bivši oblašni poslanec in tovarnar v Ljubljani; Karl Čec, ravnatelj Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani; dr. Friderik Luckmann, odvetnik v Ljubljani; Gabriel Oblak, župan in tovarnar v Dol. Logatcu; Vinko Resmann, župan in veletrgovec v Radovljici.

Vpišejo se pa: Hribar Rado, industrijalec v Ljubljani; dr. Zupanič Niko, direktor etnografskega muzeja v Ljubljani; dr. Kovačec Ivan, ravnatelj oblašne hranilnice v Mariboru; Pinter Jernej, bančni ravnatelj v

pok. in posestnik v Ljubljani; dr. Kuhelj Karol, odvetnik v Ljubljani.

II. Imetnik firme je odslej: Dravska banovina.

Vpiše se kot prokurist Černe Josip, višji knjigovodja tega zavoda v Ljubljani.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Firm. 1136, 1137/30 Rg. A VI 143/5, 6.

350. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 12. julija 1930.

Besedilo: Združene papirnice Vevče, r. t. s. p. in Medvode d. d. v Ljubljani.

Izbršeta se upravni svetniki: Popper-Artberg Bernhard, Von der Lippe Viktor in Kandel Mavro.

Vpišeta se upravna svetnika: Vodnik Alojzij, industrijalec v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 36, in Naglas Viktor, tovarnar v Ljubljani, Trnovski pristan.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Firm. 1109/30 Rg. B I 121/21.

III. Izbršela se je nastopna firma:

351. Sedež: Ljubljana.

Dan izbrisa: 12. julija 1930.

Besedilo: Jos. Bedrač.

Izbršela se je vsled opustitve obratovanja.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Firm. 1167/30 Rg. A V. 196/4.

Vpisi v zadržni register.

I. Vpisale so se nastopne zadruge:

352. Sedež: Žabnica.

Dan vpisa: 12. julija 1930.

Besedilo: Kmečka hranilnica in posojilnica Žabnica pri Škofji Loki, registrovana zadruza z neomejeno zavezo.

Obratni predmet: Zadruza ima namen, pospeševati gospodarsko in pravno povzdigo svojih članov, zato:

1. sprejema in obreštuje hranilne vloge in vloge na tekočem računu;
2. pridobiva nadaljnja potrebna sredstva v obliki posojila;
3. daje svojim članom posojila;
4. oskrbuje svojim članom inkaso terjatev in druge denarne posle.

Zadružna pogodba (statut) z dne 1. junija 1930.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem objavljenju v zadržni pisarni z nabitjem razglaš (oznanila) in enkratnem oklicu pred cerkvijo v Žabnici.

Načelstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in 3 odbornikov. Člani načelstva so:

1. Pokorn Janez, posestnik v Žabnici 16, načelnik;
2. Bernik Martin, posestnik v Žabnici 33, podnačelnik;
3. Šifer Anton, posestnik v Žabnici 12;
4. Demšar Ivan, posestnik v Žabnici 63;
5. Hafner Anton, posestnik v Žabnici 29.

Pravico zastopati zadruzo ima: Zadruzo zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da se podpišeta pod njeno tvrdko po dva člana načelstva ali en član načelstva in en za sopodpisovanje pooblaščen uradnik.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Firm. 1208/30 Zadr. IX. 172/1.

353. Sedež: Bizovik.

Dan vpisa: 12. julija 1930.

Besedilo: Vodovodna zadruza v Bizoviku pri Ljubljani, registrovana zadruza z omejeno zavezo.

Obratni predmet: Zadruza ima namen oskrbovati svoje člane z vodo za gospodarstvo in gospodinjstvo ter zgraditi v ta namen potrebne zgradbe in naprave, predvsem vodovod.

Zadružna pogodba (statut) z dne 22. junija 1930.

Vsak zadružnik jamči s svojim pravičnim deležem in pa s trikratnim zneskom istega.

Oznanila se izvršujejo z enkratnim oklicem pred cerkvijo v Bizoviku in po potrebi tudi na drug način.

Načelstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in 5 odbornikov.

Člani načelstva so:

1. Babnik Ivan, posestnik, Bizovik št. 8, načelnik;
2. Verbinc Jože, posestnik, Bizovik 65, načelnikov namestnik;
3. Bricelj Anton, posestnik, Bizovik 99;
4. Jager Franc, posestnik, Bizovik št. 18;
5. Babnik Miha, posestnik, Bizovik št. 29;
6. Zrimšek Ivan, posestnik, Bizovik 52;
7. Verbinc Ivan, posestnik, Bizovik 63.

Pravico zastopati zadruzo ima: Zadruzo zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da se podpišeta pod zadružno tvrdko dva člana načelstva ali en član načelstva in en prokurist.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Firm. 1185/30 Zadr. IX. 169/1.

354. Sedež: Nova vas.

Dan vpisa: 12. julija 1930.

Besedilo: Vodovodna zadruza, Nova vas pri Rakeku, registrovana zadruza z omejeno zavezo.

Obrat in predmet: Zadruza ima namen, oskrbovati svoje člane z vodo za gospodarstvo in gospodinjstvo ter graditi in ževati v ta namen potrebne zgradbe in naprave, predvsem vodovod.

Zadružna pogodba (statut) z dne 26. maja 1930.

Vsak zadružnik jamči s svojim pravičnim deležem in pa še z enkratnim zneskom istega.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem objavljenju na zadržni deski in po potrebi tudi na drug način.

Načelstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in dveh odbornikov. Člani načelstva so: Lenarčič Stanko, posestnik in župan v Novi vasi št. 1, načelnik; Lužar Franc, posestnik v Novi vasi št. 3, podnačelnik; Zabukey Josip, posestnik v Novi vasi št. 17 in Marolt Franc, posestnik pri Fari št. 4.

Pravico zastopati zadruzo ima: Zadruzo zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da se podpišeta pod zadružno tvrdko dva člana načelstva ali en član načelstva in en pooblaščenec.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Opr. št. Firm. 1221/30 Zadr. IX. 175/1.

355. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 12. julija 1930.

Besedilo: »Železniška družina, stavbna in kreditna zadruza železniških uslužbencev ter upokojevcv Dravske banovine, registrovana zadruza z omejeno zavezo v Ljubljani«.

Obrat in predmet: Zadruza ima namen, preskrbovati svojim članom poceni stavbne parcele, lastna domovja in stanovanja v Ljubljani oz. v Sloveniji s tem, da kupuje, novo gradi ali prezidava primerna domovja ter jih članom prodaja ali oddaja v najem, oziroma posreduje pri nakupu, oz. prodaji raznih zgradb oz. objektov ter končno pri gradbi sami kot taki za svoje člane; ter končno da snuje in ustanavlja pod svojim okriljem taka podjetja, ki so v tesni zvezi s stavbnim poslom kot takim, n. pr. opekarne, apnenice, kamnolome, delavnice za prirvo stavbnega lesa itd. ter preskrbuje svojim članom posojila.

Zadružna pogodba (statut) z dne 27. maja 1930.

Vsak zadružnik jamči s svojim pravičnim deležem in pa z dvakratnim zneskom istega.

Oznanila se izvršujejo po objavi v listu »Narodni Gospodar« ali pa s pismenimi obvestili.

Načelstvo obstoji iz najmanj 7 članov. Člani načelstva so:

- Vajda Vladimir, železniški uradnik v Ljubljani-Moste;
- Rajnar Josip, železniški uradnik v Ljubljani VII., Janševa ul. 11;
- Gorše Franc, železniški uradnik v Ljubljani VII., Medvedova ul. 22;
- Pregelj Ivan, železniški uradnik v Ljubljani, Zalokarjeva ul. 9;
- Vidovič Franc, železniški uradnik v Ljubljani VII., Knezova ul. 18 a.
- Pavlič Franc, železniški uradnik v Ljubljani VII., Jernejeva ul. 24;
- Mrežar Franc, železniški uradnik v Ljubljani VII., Dermotova ul. 26.

Zadruzo zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da pristavi pod besedilom tvrdke dva člana načelstva svoja lastnoročna podpisa.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Firm. 1098/30 Zadr. IX. 166/1

356. Sedež: Zg. Brnik.

Dan vpisa: 12. julija 1930.

Besedilo: Živinorejska zadruza za občino Cerklje pri Kranju, registrovana zadruza z omejeno zavezo.

Obrat in predmet: Namen zadruge je, povzdigniti živinorejo z zboljšanjem domačih in udomačenih pasem vseh vrst živine z ozirom na določen rejski cilj in zboljšanje prodajnih razmer glede živine.

Kot rejski cilj si postavlja zadruza vzrejo živine, ki s odlikuje s črna večji harovitosti, posebno glede mlečnosti, nadalje glede mesnosti in uporabe za vprego.

A) ta namen zadruge:

1) preskrbuje dobre plemenjake one pasme, ki je v njenem okolišu zakonito določena, oziroma daje podpore za njih nakup ali vzdrževanje;

2) vpeleje rodovnik (matično knjigo) in skrbno izbira živali, ki so za vpis v rodovnik sposobne;

3) skrbi za vzrejo telet, ki izvirajo od živali, vpisanih v rodovnik;

4) skrbi za skupne pašnike za plemenško živino in po možnosti za zavarovanje živine;

5) posreduje pri prodaji in nakupu plemenške živine s tem, da objavlja od časa do časa podatke iz rodovnika in da vodi seznam živali, ki so na prodaj; dalje posreduje pri prodaji žive ali zaklane živine;

E) širi pouk o umni živinoreji s posebnim ozirom na dobro pokolenje in vzrejo živine;

F) se udeležuje živinorejskih razstav in prireja krajevne ogledne onih plemenskih živali, ki so vpisane v rodovnik;

G) preskrbuje svojim članom živinorejske potrebščine.

Zadružna pogodba (statut) z dne 28. aprila 1930.

Vsak zadružnik jamči s svojim pravičnim deležem in pa petkratnim zneskom istega.

Oznanila se izvršujejo po nabitju na razglasno desko zadruge.

Načelstvo obstoja iz načelnika, tajnika in 6 odbornikov.

Člani načelstva so: 1. Ahčin Anton, posestnik, Zg. Brnik 63, načelnik; 2. Sluga Josip, posestnik, Grad 36, tajnik; 3. Erzar Lovro, posestnik, Pšenična polica 14; 4. Bohinc Mihael, posestnik, Zg. Brnik 24; 5. Šipic Miha, posestnikov sin, Češnjek 13; 6. Kešnar Jakob, posestnik, Smartno 5; 7. Kuralt Jakob, posestnik, Cerklje 52; 8. Bolka Janez, posestnik, Poženik 6.

Pravico zastopati zadruzo ima: Zadruzo zastopa in njeno tvrdko podpisujeta po dva člana načelstva.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Opr. št. Firm. 871/30 Zadr. IX. 163/1

III. Izbršela se je nastopna zadruza:

357. Sedež: Krško.

Dan izbrisa: 17. junija 1930.

Besedilo: Zadružna elektrarna v Krškem, r. t. s. o. z. ad. končane likvidacije in prenehanja obratov.

Okrožno sodišče v Novem mestu,

dne 17. julija 1930.

Firm. 52/30 Zadr. II. 276/9.

Razglasi raznih uradov in oblastev

1699

3-3

Razglas

o ponudbeni licitaciji za zgradbe na reki Muri.

Terenska tehnična sekcija za reg. Mure v Mariboru razpisuje po nalogu Kraljevske banske uprave Dravske banovine VNO. 209/50 z dne 9. julija 1930. na podstavi členov 86—98 zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910. in njegovih izprememb, odnosno dopolnitev za prevzem in izvršitev zgradb na reki Muri v skrajšanem roku 15 dni

I. javno pismeno ofertno licitacijo na dan 8. avgusta 1930. ob 11. uri pri Terenski tehnični sekciji za reg. Mure v Mariboru. Istotam se lahko vpogledajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki.

Za vsak sektor je predložiti posebno ponudbo v obliki enotnega popusta v odstotkih na ceno uradno odobrenega proračuna, ki znaša za sektor Veržej—Izakovec Din 469.490.—. Svojeručno pisane ponudbe, opremljene s kolkom za 100 Din, priloge pa vsaka s kolkom za 2 Din, morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenec na dan licitacije v zapečatenem zavitku in z zunanjo označbo: »Ponudba za prevzem zgradb na reki Muri ponudnika N. N.« in sicer neposredno v roke predsednika licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne.

Poznejše ali nepravilno opremljene ponudbe, kakor tudi ponudbe, ki bi došle po pošti ali brzojavno, se ne bodo vpoštevale. Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse gradbene pogoje, ter mora položiti kavicijo, katera znaša:

47.000 Din za naše in 94.000 Din za tuje državljane.

Kavicija se mora položiti najkasneje na dan licitacije do 10. ure in sicer bodisi v gotovini pri državni hipotekarni banki, filijalki v Ljubljani, ali pa pri Davčni upravi v Mariboru v državnih vrednostnih papirjih, oziroma garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 88 zakona o državnem računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24 pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B. Pogodbe in nabave«.

O položeni kaviciji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrдіdo davčnega urada o poravnavi vseh v plačilo dospelih davkov ter potrдіdo ministrstva za gradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti nezatvorjeno predsedniku licitacijske komisije. Pooblaščenec morajo poleg tega predložiti pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Državna uprava si izrečno pridržuje pravico, oddati razpisana dela in dobave brez oziroma na višino ponujene vsote, oziroma vse ponudbe odkloniti brez vsake obveznosti. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po licitaciji.

Terenska tehnična sekcija za regulacijo Mure.